

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 9.

Plymouth, Pa., d. 27 Vasario (February) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainą adresu
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. - Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in Lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĖ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitaip nesistunčia, kaip tik per
MONEY ORDER, o registravotose gramatose
ant ezito antrazo:

J. J. Pauksztis & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą
muilą, šepetčius, šukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susieszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigai.

Susiesznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas - 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

PRIIMA
LIGONIUS

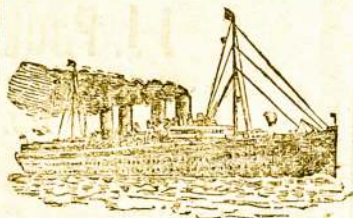
nuo 8 iki 10 ryto
nuo 12 iki 1 po piet
nuo 7 iki 9 vakare.

Atėk pats arba gali paszaukt į savo namus Gydan pasekmingai ir didziausioje paslaptyste
nūlaikau uzskrecziancias limpancias, godingas ir prastoto vyriszkuo ligas.
Atsiszaukiantiems per laiszką su apraszynu savo ligos duoda rodą.

Telephonas 309 - 2 8. S.

P. V. Obiecinas,

1012 Carson str. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakortes ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Mas-
kocijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniezkių ir t. t. Darau apszegimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Teigiu
kurį atkeliauvę užlaikyti kas tiegarnėje, tegul
szaukia prie mane, o asz į iszliuosiuosi.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite
užganėdinti.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautvę visokių tavorų kaip ant tai:
marezkintų, kalnerių naktaizų, petneezų, vis-
okių skrybėlių, maininių czevyrykių, marezkintų ir
dar kitokių daiktų. Teipogi laikau ir kriaucziszką
szapą, eluviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį
E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Krautuve Fornicziau.

Czlonai gausite pigiausiai visokius naminius
rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreese ir t. t.
Kiekvienas sykį pas mus pirks, ateina ir kita
syki. Susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.
Griaiciausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintat
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

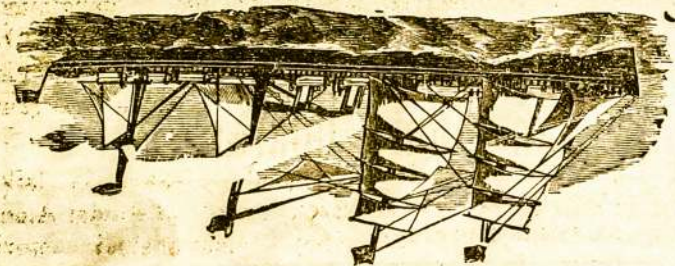
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daktarka. Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczkių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamie pinigus, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susiszeketi lituviszkai ir lenkiskzai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su koznu apsirojome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i deposita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procenta tik ta mokam nuo 50 dienu ir viszaus, ale kad buva padeti ne muziu kaip 6 mensesius. Padeti ir izimti gali kozna dienu nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lituviszkas ir Lenkiskzai **Kromas** visokiu szvieziu tavo ru. Taipogi parduda szifkortes i visas dalis svieta, ant greiciausiu ir truciausiu laivu. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiuenczia i uzmare, tiesiog i namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve
IR KARZIAMA
 Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Zukauką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DĖLA VYSTĖS.
 Prezidentas - V. Daukszys
 P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.
 Sekretorius - A. Ilgunas
 412 Breaker Str. -- So anton, Pa.
 Kasierius - A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chic go, Ill
 Knygins - N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.
 Pro 6 mas krautuve:
 Skvibakiai 3c. 2 1/2
 Maineriams brizukams skrynute 2c.
 Maineriams knaty annolij 2 uz 1c.
 Main eriu visokios lampos po 5c.
 Szv. sas pezlama 4c.
 Blaskes m. terin 4c
 Unijos dimer ces. naujos 25c.
 Peilisk ir vid. iciai po 4.
 Kiospinal uz tuzi 1c.
 Vinatės kar. tom, bakankra 1c.
THE FAIR STORE
 Pirmiaus Hereberg's stand 43 E. Main st.
 Abe J. Stone, savinikas.

Prof. CE 266 Grand st.
 8313 Bedford Ave.
 Brooklyn, N. Y.
 Tikrai vlenatinė gydykla ant uz 2-ld nimo plauku ant praplikusiu rlvu, t-tpigi i rumpą laiką sulaiko ilvu q slinkimā.
 Teriansia dntu gydu le: musu gylo e nost bdo Dantų skandėjimā i eles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Preke tik 20c. Imant 6 bankutes \$100. Siunczi m pacztu ir i svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose vorint gauti visā rodā su informacijā per laiszka adresuokit szteip:
 The J. M. BRUNDA CO Chemists
 Box 2311, New York, U. S. A.

WM. N. REYNOLDS, Jr.,
 ADVOKATAS.
 42 Welles Building,
 Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
 Skolina piningus.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lituviszkas **LRAVOLAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERŲ** ir **ELFU**.

Nes yra daromas isz grynu javu ir geriausiu apfuiu, norint ir geriant triput uzsilinkamoni bet galvos neskauda, nes jame nera jokių rimaiszytu kvabu ne purku.

Tedelgi perkantieje ir jarcavai duozina (ai) visacose lituviszko Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauzcius lituvisus.

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauzcius lituvisus.

POLISH---LITHUANIAN
BREWING CO.
 DANVILLE, PENN.A.

SPAUSTUVE.

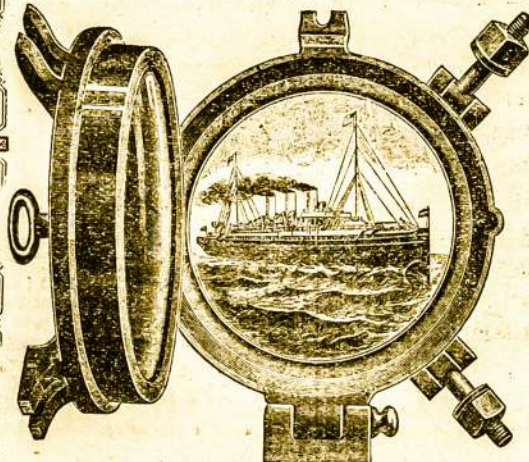
„Vienybes Lietuviniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spaudinasi visokios knygos, konstitucijos del draugysziu apgarsinimai, tiki-tai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiu geriausiu ir greiciausiu laivu *

Siunczia pinigus i visas svieta dalis greitai ir pigi. Norintis kad jo piningai siuncziami i tevyne neprazutu ir kuo greiciausiai nueitu ta gul kreipiasi.

PO TOKIU
 ADRESU
 pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.
 (P. O. Box 1018) 224 East Main Street,
 PLYMOUTH, PA.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 10 centu nupirka daugiau mesos mus krautuve, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodet? Mes perkam uz pingu ir pardouame uz pingu, uz to niekur nepr kizame. Nj raszykit pas mus barg. oti. NUMAZINTOS PRESES MUA MESOS KRAUTUVE
 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

CASH for acceptable ideas. State if patented. THE PATENT RECORD, Baltimore, Md.

PERŽVALGA.

-- Lenkai, regis, ėmė ruosztis Amerikoje ir už savę ir už lietuvius. Visi jų laikraszcziai, be skirtumo partijų, pilni paskutiniam laike visokeriopų straipsnių apie susivažiavimą Pittsburg'e, kuriuose tartum jiems menkiaus rupi savo kailis, negu „brolių“ lietuvių ir rusinų. Antras dalykas, apie ką pilnos lenkiszkių laikraszczių skiltys — vyskupų padavadyjiniai kėslinki primetimo angliszkos kalbos. Nesistebės per tai ir nepadyvys mums skaitytojai, jei sziądienyksztė peržvalga mirgės beveik visa isztraukomis isz lenkiszkių laikraszczių.

-- Naujai užmanytas ant susivažiavimo Pittsburg'e laikrasztis „Freedom“, kaip žada, iszleis pirmąjį numerį baigiantės Kovui. Metų mokesztis už tą laikrasztį — tik 1 doleris. Užkvietimą ir pinigų reikia siųsti per szitokį adresą: „Mr. F. H. Jabłoński, 314 W. Division str., Chicago, Ill.“ Arba ant komiteto kasieriaus vardo: „Rev. A. Bonchevsky, 10 May str., Ansonia, Conn.“

-- Musų dvasiszkiems vadovams priderėtų perskaityti ką raszo, neliaudami, visi lenkiszki laikraszcziai dalyke vysk. Eis'o ir Messmer'o padavadyjinų. Jeigu nė daugiau, tai užtektų jiems paklausti nors „Gazety Katolickiej“ balso (ziur. N 8). Rodosi, vienatiniu tarp Lenkų pritarėju tiems padavadyjinams apsireiszkę redaktorius „zmartwychwstańcy“ organo „Sierota“, kun. St. Siatka, apie kurį, vienog, pati „Gazeta Katolicka“ abejoja, ar be nesąs jis sumiszusio proto, teip gindams vyskupų-airių užmanymus. Kaip mums tur iszrodyti toki nužvelgimai?

-- Isz atsitikimo Pittstone su p. Dilioniu „Polak w Ameryce“ padarė tokią istoriją, buk lietuviai drauge su lenkais norėję pakarti vieną „ne-

zależną“ kunigą. Pabaigoj tas laikrasztis prideda: „isztiesų, tai toks nenaudėlis užsipel no virvutę, vienog negalim pagirti ir anų pasielgimo. Ne kumszczia, tik geru paveisdu, atsidavimu iszv. bažnycziai ir krikiszczioniszkom dorybėmis turime sutrinti „nezależnam“ siaubunui žandą. Siundymai, kumszcziaivimas, laužymes prisiegos ir tolygios niekadėjys tės — tepasilieka nezależnųjų ginklu. Ant galo, kad viens isz atskalunų ir kybotų po medžiu, tai katalikiszkos bažnyczios reikalai nieko nuo to ne laimėtų, bet atbulai — daug nukentėtų. Tuomet laikytų mus per nuozmią gaują, kuri atstumdama teisvbę, savo valia baudžia kitus, o per tai patreme tiesą. Jei katalikai jiesz kos tik musztynių, tai tegul žino, jog kitatikių akyse jie užtrauks ant musų bažnyczios vieną paniekinimą“. Ir jau užtraukė. Kaip kam priderėtų szituos patėmyjimus isidėti omenį, ypacz kad jie paeina isz tokio „nesutepto“ szaltinio.

-- Szioj valandoj tas „be apmaudo ir rustybės“ patarimas tyczia tiktų vienam skelbtojui, apie kurį turime nuc isztikimo korespondento tokį pranesimą: „NN apvertė visą savo pamokslą iszgyrimų karsztų Pittstone katalikų pasielgimą su p. Dilioniu; jis iszreiszkę savo pilną pasiganėdinimą isz Pittstone lietuvių darbo; neaplenkė jis progos pamokinti savo parapijonus, idant jie su „bedieviais“ teip pat pasielgtų: „kad tik patėmysit kokį lietuvi-bedievį, tai apipilkit jo pasturgalį derva ir uždegkit“. Anot korespondento žodžių, „koks ponas — toks ir kromas“. Veltu isz kitur nepeiktinas, kaipo gerų norų lietuvis, NNsvajoja apie pagrįžimą ruszčių Torkvemos (baisaus zokoninko, kankintojo Ispanijos krikiszczionių, įsteigtojo inkvizicijos) gadynių. Matote, kad patys

lenkų apakėliai duoda mums gerą tame pamokslą.

-- „Gazeta Pittsburgska“ za da talpinti savo skiltyse aktyvus straipsnius dro J. Szliupo plunksnos. N. 8 to laikraszczio paminėta isztisa virtinė tų klausymų, kurių iszguldymu užsiims musų garbingas tautietis. Isz tų tėmų skaitliaus paminėsim: „Lietuvos atgyjimas Europoj ir Amerikoje“, „Lenkai akivaidsdoje to atgyjimo“, „Rusija ir Lietuva“, „lietuviszkoji literatura ir apszvieta“, „lietuviszkoji moteriszke“. Bus ir „musų partijos“.

-- Isz atskaitos už mėnesį Sausį s. m. matyt, kad „Tautiszkas Rusinų susivienyjimas“ turi tokią kasą: ant 1 Sausio buvo \$8423,25, Sausiui bėgant įmokėta \$1517,44, iszleista \$1088,50, kasoj lieka \$8852,19. Musų Susivienyjimas, nors ir per daug turi sąnarių, vienog toli negali susilyginti su Rusinų susivienyjimu. O ir tą patį Susivienyjiną kėsinas jos pacijos administracija griauti, kaip matyt isz tokio atsitikimo.

-- „Tėvynė“, Susivienyjinimo organas, 7 num. pranesza, jog tapo iszmesti isz Susiv. pp. Damijonaitis ir Tareila, ir sztai už ką: Damijonaitis ant raszo iszsireiszkęs: „Kaip nėra peklos, teip nėra reikalo nė jos bijotis“ ir tuomi iszgriovė pamatą krikiszczioniszko (turbut norėję pasakyt katalikiszko) tikėjimo, ir prie daugelio žmonių dar iszsitaręs, kad „visi kunigai ir vyskupai yra apgaidinėtai; tikėjimas yra iszrastas kunigų dėl lengvesnio apkraustymo žmonių kieszėnių“ tuomi pasirodydams vieszu prieszu krikiszczioniszko tikėjimo. O Tareila prie daugelio žmonių teip iszsitarė: „Bažnyczios ir kunigai yra tik budas apmuilnimo žmonių“ ir tuomi pasirodė, kaipo prieszas visokio tikėjimo ir bažnyczios. Paaiszkinimo nereikia.

Susivienyjinimo administracija esanti po kunigų įtekme, iszmes nepatinkamus jai sąnarius isz Susiv., idant nereiktų ginczytis ant seimų. Tai vis ant naudos ir dauginimo sąnarių. Nuo dabar Susiv. sąnariai laikykite lieziuvius prikandę, jei norite draugaut su iszrinktaisiais!

-- Tulas lenkiszkas laikrasztis raszo: „lietuviai Amerikoje — ėmus abelnai — stovi apszvietime augszcziaus už lenkus, nes turi, sulyginus du syk daugiau laikraszczių. Tai yra nužvelgtinas apsireiszkimas tarp lietuvių, ypacz per tai, jog pirm 40 metų retai kas tarp jų mokejo skaityt ir raszt. Lietuvių visai nebuvo“. Beje, turim ir apszvietimą, ir laikraszczius. Turėsim ir dar.

-- Suomijoje (Finlandijoje), 18 Vasario, visi tautiecziai įtaisė demonstraciją priesz Rusų užgriebimą, iszskabindami ant langų ir durijų juodas skraistes, o patys pasislėpę už tų skraiszčių. Suomia, kaip rodos, galėtų turėt paveisdą isz Lietuvos ir pasimokinti nuo musų kovoti su terionija. O mosavims skepetoms kas-žin ar atnesz jiems kiek naudos. Kad visos pavergtos tautos (tarp jų ir lenkai) pradėtų tokią kovą, kokią lietuviai varo, — tai Rusijos despotizmas neilgai betvertų.

Aukos kankintiniams

Isz Newark, N. J.

P. Plikaitis	50
J. Dambrauckas	15
A. Vidginis	5
S. Venckus	5
J. Tamoszunas	10
J. D. Szesztokas	10
„Lietuvos Dukterų“ Dr.,	
Scranton, Pa.	2,00
Buvo	\$4,50
Labu	\$7,45

Aukos paminklui Dr. V. Kudirkos.

Isz Newark, N. J.

P. Plikaitis	-50
J. Dambrauckas	-10
A. Vidginis	-5
S. Venckus	-5
J. Tamoszunas	-10
J. D. Szesztokas	-10
Buvo	\$2,50
Labu	\$3,40

Aukos A. Vizstaliui.

Isz Thomas, W. Va.

A. Dapkus	-25
T. Bromeris	-25
J. Jasiulionis	-15
J. Petrikis	-25
Isz Newark, N. J.	
J. Tamoszunas	-5
J. D. Szesztokas	-10
Buvo	\$5,00
Labu	\$6,05

Redakcija.

Isz Lietuvos.

Mintauja. Kur tik iszgirsi pas mus apie krata, ten — ir apie iszdavima: kaimynas iszduoda kaimyna, draugai — drauga, brolis — broli, pasitaiko net, kad kunigai iszduoda savo aveles! Jei nebutu tarp mus tokiu judosiu, tai kur — kas lengviaus butu i veikti prieszus, kur — kas maziaus zmoniu pakliutu i ju meilius naguczius. Raudonsiuliai zino, kad be paciu lietuviu pagelbos, nieko nepadarys; uztai ir stengiasi papirkti mus zmones. Dabar, dar ne seniai, 28 Rugpjucio, Mintaujoj pasiszauke zandarų pulkauninkas lietuvj kurpiu Elsbergą ir kviecia i slaptą policija. Elsbergas atsisakinėjo.

— Tamista turi daug pazistamų tarp kataliku, lietuviu, kunigu. — sako pulkauninkas. — Gausi 60 ir daugiau rubliu ant menesio, kaip kada dar ir dovany, tai ko ir bereikia daugiau?

Elsbergas nenorejo buti par-

daveju savo broliu, budeliu lietuviu — atsake. — Garbe jam uz tai! — Bet kiek yra tokiu, ka pasiduoda uz kokią 60 rubliu? Tokiu lietuviu saugokitės, kaip gyvaciu!

— Mintaujos vyrų gimnazijos mokiniojai (pirmutiniai: inspektorius, vienas lenkas patrijotas ir estas) pasiketino su sekti lietuviu mokintiniu draugyste. Klausineja, zintumet, nei pasamdyti policijos, bobu, ar ka negirdėjo apie draugyste, ar kur nesusirenka, ar nesusieina mokintiniai su „neblagonadioznais“ zmonemis.

Sznipineja po knygas mokintiniu, gal neuzilgo ir uz laiszkų griebis, kaip Senapileje. Dabar mokiniojai pradejo valkiotis beveik kasdien po mokintiniu pansionius, o kad galetu ir vidurnaktj atsilvikti, liepe szejmyninkems pansionu atneszti i gimnazija raktus nuo vartu; jau net nusprendė paskirti perdetinius pansionu. Tas visas trukzsmas pakilo tiktai suzmest po suemimo Pozelos ir Vasiliauko. Pas Vasiliaucką nieko nerado, bet atgal gimnazijon žada nepriimti, nes „jis nuplėsęs garbę gimnazijos (!)“. Navatni pas mus augintojai vaikų: jie nesistengia iszaukleti zmogų, bet isztikima tarno caro ir cariu. Gimnazija ir policija, mokiniojai ir zandarai, — kaip puikiai sutinka szitie zodziai!

Szitas dalykas nepasirodys gal perdaug keistu tam, kuris buvo arba da tebėra Senapiles, Suvalku arba Sziauliu gimnazijoj: ten mokiniojai dažniausiai — zandarai, bet Mintaujoj, Rygoj, — tai negirdetas daigtas! Sulyginant gimnazijos valdzia Mintaujos su Senapiles, — tai vienur rojus, kitur czyszczius. Senapilėje beveik pusė mokinioju, pradedant nuo direktoriaus, o baigiant ant sargo gimnazijos, priguli prie slaptos policijos; pagelbininkai mokinioju —

buvę zandarai; jie dar ir dabar nemeta sznipinejimo: landzioja po szėpas, krausto knygas mokintiniu, klausosi, ka kalba. Iszgirs ten kalbant lietuviszka, ras knyza, nors ir nekalcziausia, bet ne isz gimnazijos knygyne, — jau atsakymas, jau trys, keturios adynos „karcere“, jau tu „neblagonadioznas“.

Teip einasi Senapiles gimnazijoj, bet Mintaujoj buvo iki — sziol kas — kita: gyvent galėjai, kur tik susimisljai, skaityt, — ka tik nori, kad tik butu cenzura; o jei kartais ir rasdavo be cenzuros, tai liepdavo giliau paslept. . .

Perėjo tie laimingi laikai. Ir mokiniojams malonu medalis. . . O kas gi lengviausiai gali uzsitarnauti medalj, jei ne panasas Muravjovai. Von siackai?! *Pilkis.*

Isz Prusu Lietuvos.

Tilzė, Prusu Lietuvoj. Szubatoj, 2 Vasario, buvo czia arklju metturgi, ant kurio suvedė isz visokiu vietu apie 600 arklju. Uz geresnius mokejo po 600—800 markes, o arkliai — darbininkai ejo po 120—200 markiu.

Nuo Klaipėdos iki Pėzaičiu pavasarj pradės kloti gelezinkelj. Teip gi ties nuo szio pavasario gelezini keliu nuo Pyplines per Mėlaukius, Patilzius ir Papelkius, iki J. sruczio; daug ukininku duoda vietą keliui per savo laukus dykai.

Viens kupcziaus pagelbininkas, gaęs nuo savo gaspadoriaus tukstantmarkiu piuga, idant iszmainyti, nuėjo ant arklju turgaus, nupirko arklj, paskui jį tuoj pardavė, pelnydams 150 markiu ir tada pasiskubino pas savo kupcziu su iszmainytis pinigais. Pelna jis, zinoma, pasiliko sav.

Politiszkos ziniuos.

Amerika. Nuo Pilipinu to kios naujienos. McArthur

giriasi (teisybe, tai jau ne naujiena); jog 600,000 pilipinciu jau prieme amerikieciu valdzia; i apimusias provincijas valdzia nusiunte prisiiekintus valdininkus, kurie pradės tenai amerikonzka gaspadoriauti. Matyt, vienog, kad dar daug yra pasiprieszianciu Amerikos norams. Sztai, 16 Vasario 200 pasikėleliu uzpuole ant miestelio Pagajan ir amerikiecziams vos pasiseke jį apginti. Provincijoj Cavite pulkauninkas Shuyler, eidams skersai szai, uztko daug atskyrju insurgentų pulku, kurie laikosi kalnuose. Vėl provincijoj Nueva Ecija gen. Fulston kalbina sueit i sutarti pilipinciu generalus Alejandrino, Tecsoną ir kitus kurie stovi teipgi kalnuose su 700 vru. Fulston tikisi juos perkaltbesę, idant jie pasiduotų. Viena pakileliu gen. Vinegra amerikiecziams pasiseke suimti. Tai tiek szj kartą ziniu apie Pilipinus.

Rytinė Azija. Gener. Waldesee buvo rengęs didelę ekspedicia isz 15 tukstančiu kareviu, idant pasiekti dabarykscziaz Kinu cieszorius buveinę ir ten priversti cieszoriu iszpildyt vieszpatyscziu reikalavimus. Pabuge kiniecziai tuo davė pasiuntiniams zinia, jog ju nusprendima kas link nubaudimo nekuriu vicekaraliu ir gubernatoriu Kinu valdzia pripazįsta ir jį iszpildys. Tokiu budu kunigaikscziaz Tuan ir Lau patenka ant viso amziaus i kalejima, kunigaikztis Chwang eina ant Kartuviu, o Yin-Hi eina ant busnikirsta galva, kaip lygiai ir kitiem dviem generalam. Ekspedicia tapo sulaukyta, bes ar kiniecziai laikys duota zodi — labai abejotina. — Bokserjai dar vis neliauja vaidines; 21 Vasario vokieciu kareviu buuris isz 50 vru uzejo ant kinieciu pulko, kuriam buta daug

szimčių bokserių; susikirtus, vokiečių pusėj žuvo 1 vyras, o 7 sužeisti; kiniečių buk žuvę 200 žmonių. — Suvienytų valstijų pasiuntinis Conger ketina reikalaut atlyginimo nuo Kinų 400 milijonų dolerių.

Pietinė Afrika. Kaip žinoma, lordas Kitchener buvo persikėlęs su savo štabu iš Pretorijos į Kapkolonijos miestą De-Aar; 17 Vasario burai užpuolė ant trukio, kuris vežė Kitchenerio daigtus, ir jį sunaikino; kitas trukis su pacziū Kitchener'iu važiavo kiek, iš užpakalio; nedaug reikėjo, kad vyriausias anglų vadas būtų patekęs į burų rankas. Bijodamas, kad vėl ko pavėdams neatsitiktų, Kitchener, palikęs vadovybę kitiems generolams, sugrįžo atgal į Pretoriją. Anglų gen. Methūen susitiko su 1400 burų; anglų pusėje krito 3 aficierai ir 13 vyrų; sužeista 5 afic. ir 25 vyrai; burų žuvo 18 vyrų. Kovoje 16 Vasario, kaip dabar praneša, buk burai daug nukentėję: 292 užmuszta ir sužeista; 56 sugauta ir 183 pats pasidavė; teipgi pralaimėta daug visokių daigtų, teipgi arklių, galvijų ir tt.; galimė tik tikėtis, kad anglėnai, kaip ir visada perdeda. Patys anglėnai paliko negyvais 5 afic. ir 41 vyrą; sužeisti 4 afic. ir 108 vyrai. Paskutinėj dienoj paduoda vėl liudnas žinias, kad, De Wet'o pulkai išblaszkyti ir jis pats vos spėjo iztruktų; lygiu būdu esąs suimtas burų gener. Delarey. Visas svietas apgailėtų tas burų nelaimės, jei tai būtų teisybė.

Anglija. Naujasis karalius įsivieszpatavo kaip priguli; eina paskalas, buk jis nori apsiszaukti ciesorium Anglijos (Indijos ciesorium jis ir dabar vadinasi). Tegul apsiszaukia: kaip pareis valanda numest jį nuo sosto, tai bent bus ką. — Dabar pasirodo, kad lordas

Roberts, ką pirm to buvo vyriausiu anglų vadu Pietinėj Aprikoj, apskelbė Transvalių ir Oraniją už prastojusias savistovystės ir prikergtas prie Anglijos pats nuo savės, be augsztesnės valdzios; bet tas garbės godusis senis apsiriko ir tik gėdos sav pasidarė. — Labai daug anglėnų žuvo Pietinėj Aprikoj nuo karsztligės; Anglijos parlamente valdzia sudėjo skaiczių, iš kurio matyt, kad nuo karės pradzius apsirgo ta liga 19,191 kareivių, iš kurių 4233 numirė; pati gamta, turbūt, rustauja ant tų plėszikų. — Ant karės su burais Anglija išleido ikszilgt 81,500,000 svarų sterlingų; kas sanvaitė iszeina 1,000,000 iki 1,250,000 svarų (svaras sterlingų isznesza 5 dol.).

Vokietija. Keli jau mėnesiai, kaip serga ciesorienė Viktorija, naszlė ciesoriaus Friedricho III, dabarnykszcio ciesoriaus tėvo; ją žudo ta pati liga (vėzligė arba landonis), nuo kurios mirė 1888 m. jos vyras, pabuvęs ciesorium vos 100 dienų. Tai būtų buvęs, rasi, vienatinis valdimieras, kuris žmonėms ir tautoms pripažindavo tiesas; bet geriems žmonėms nelemta vieszpatauti, o kas daugiau, tikras sunus, dabarnyksztis kaizeris Vilius, mindžioja tėvo atminį, dėlto kad tas nenorėj' buti terionu. Reikia priminti, kad dabarnyksztis ciesorius, kaipo įpėdinis sosto, buvo auginamas ne pas tėvus, bet pas dieduką Vilių I, senąjį kraugėrį ir Bismarkio pantaplių. Toks matyt, buvo ir auginimas. Naszlė Viktorija, kaip ir vyras, yra didei žmoniszka moteriszke; ji su velioniu — būtų buvę du philosophu ant sosto. Vėzligė sunkiai ją kankina, bet atmindama savo vyro tarimą: „iszmok kentėti be skundo" — ta prakilni moteriszke iksziol nenorėjo garsinti svietui savo kentėjimų. Jos gyvastis jau

visai trumpas (prietam dabar ji eina jau 61 metus). Atsilankyti pas ligonę skubina kaizeris Vilius, jos sunus, ir Anglijos karalius Eduardas VII, jos brolis; tiedu vyriscziū — viens balda, kits aldra, — rasi, tik apkartins paskutines ligonės valandas.

Dalis darbu.

Scranton, Pa. Kaip žinoma, czia straikuoja szilko dirbtuvės. Pametė darbą net 3200 merginų, tarp kurių atsiranda ir nesulaukusių dar 14 metų. Jos reikalauja pakelimo mokesties, kuri yra buvus be galo skurdi: teip, didmena jų nepelnydavo ant sanvaitės nė \$2,00, o turėdavo dirbti tarpais iki pusiau vienuoliktos vakare. Nekurie fabrikantai sziek-tiek pakelė uzdarbį, bet mergos netinka ir neliauja straikavusios.

McKeepoort, Pa. Viena kompanija ketina pastatyti stiklo liejinyzcią, kuri ka-ztuos \$180,000 ir duos darbą 2000 darbininkų.

Pittston, Pa. Erie kasyklos No. 3, kuriose vaikai buvo sustraikavę, pradėjo dirbti.

Wilkes Barre, Pa. Vaikai dviejų kasyklų Harry E. ir Forty Fort sustraikavo, kadangi viens isz jų tarpo tapo atstatytas nuo darbo.

Shamokin, Pa. 9 angliakasyklų distrikte prie kasyklų turi darbą 51,818 ypatų, 41,673 yra sanariais unijos „Susivienijusių Angliakasių Am." (U. M. W. of A.). Prie nesidėjusių priguli: superintendantai, bosai ir fajerbosiai, ir brekerių vaikai.

Altoona, Pa. 5 Kovo czion buvo susivaziavimas pasiuntinių unijos U. M. W. of A. szito minksztųjų anglų distrikto. Pasiuntiniai yra renkami. Jie neketina reikalauti padidinio mokeszių, bet 8 valandų dienos darbo.

Philadelphia, Pa.

Szaltam orui esant kietųjų anglų pareikalauja, ypacz ant vietinių reikalų, bet yra apszunkintas gabenimas į tolesnes vietas, teip kad Vasario mėn. marketai paims mažiaus anglų, negu pirmiaus.

Salt Lake, U. Tarp Salt Lake City ir Los Angeles Cal. darys naują gelezinkelį.

Shamokin, Pa. The Shamokin Silk Mill Co. iszsiuntė visus dar neiszdirbtus szilkus į Paterson, N. J. ir uzdarė dirbtuvę, kadangi darbininkės susiorganizavo į uni-ją.

Paterson, N. J. Johnson, Cawden & Co. szilkų ir kaspinių dirbtuvėse padidino mokeszti visiems darbininkams ant 5 procentų. Mat kitur szilkų dirbtuvėse straikams pakilus, jie gerą business davo.

Forest City, Pa. Szilkų dirbtuvėse Harvey 140 darbininkų sustraikavo. Reikalauja padidinio mokeszių.

Scranton, Pa. Straikuojančių merginų komitetas atsiszaukė į darbininkiszkas organizacijas, gelbėti pinigiszkaikai, kadangi jų fondas yra iszszibaigęs. Paaukavimus iszsiuntė ant izdininkės vardo: Miss Kate Barret box 16.

York, Pa. 30 malonų Pennsylvania ir Maryland valstijose susivienijo po vardu Eastern Milling & Export Co.

Central Post office, Pa. Czionai susitvėre kompanija, kad atidaryti kasyklas vario, kurio turtingus guolius atrado 4 metus atgalios.

Firma „Northern Coal and Transportation Co." įvedė visose savo kasyklėse Michigano valstijoj maszinas, per ką maiznieriai puola į nerimastį, nežinodami, kas bus su žmogaus darbu.

Isz Amerikos.

Karė ant dolerių. Sv. Valstijos pradėjo su

Rusija karę, bet ne ginklu, tik doleriais. Washingtono valdžia pakėlė, mat, rinkliavą (muitą) nuo atvežamo cizon iš Rusijos cukraus, Rusija, atikerszydama, padidino rinkliavą nuo geležinių ir plieninių prekių, atvežamų iš Amerikos. Czia nukentės tik Suv. Valstijos, nes jos siųsdavo į Rusiją kasmet visokių daigtų už 30 milijonų dol., o dabar dėl augsztos rinkliavos neapsimokės leisti.

G r a ž i n a n u o P i l i p i n ū .

Liuosnorių pulkus valdžia vis gražina nuo Pilipinų; dabar jau plaukia viens laivas su 33 ir 34 pestininkų pulkais, o du pulkai — 29 ir 32 — išplauks 15 Kovo. Tada bus pasilikę ant salyno dar 13 pulkų, kuriuos valdžia pamaži sugrąžys iki 30 Biržio.

G e r a s p a m o k i n i m a s .

Muskogee, I. T., sudžia Thomas, perkratęs dalyką aptiekoriaus M. L. Flynn, kaltinamo už pardavinimą iš aptiekos storių gerimų, nusprendė jam bausmės 15 metų pataisos namuose. Flynn prasikalto tame antru atveju. Veikiaus prigulėtų bausti aptiekorius už pardavinėjimą visokių „stebuklingų“ vaistų.

N e i s z d i l u s b a u d ž i a v a .

Amerikos kompanijos duoda iš darbininkų prakaito gerą pelną savo sąnariams, dėlto nevien szejp žmonės, bet ir kitų szalių vieszpacziai įdeda czia savo pinigų. Vokiečių kaizeris Vilius II turi nusipirkęs akcijų už 3 mil. dol., kurios jam duoda pelno po 150 tukst. dol. kasmet; kaizerio szejmyna teipjau yra įdėjęs czia į 2 mil. dol. Rusijos caras turi prisipirkęs Amerikos akcijų už 6 mil. dol., nuo kurių pelnas išnesza pusę mil. dol. per metus. Ne viens ir iš mūsų brolio

prideda savo prakaitą prie sukrovimo to pelno. Mat, ir czia mus pasiekia senoji baudžiava.

P e r d a u g d u ž a .

Desser, Ind., 18 Vasario, užbaigė amžį ponja Jordan, kuri svėrė 676 svarų; mirė stabo isztikta. Ji yra motina 13 vaikų.

N e l a i m ė s .

Netoli San Francisco, 22 Vasario, anksti rytą, atsitiko maršė didelė nelaimė: garlavis „Rio de Janeiro“, plaukdamas iš atvirų jurių per teip vadinamus Aukšinius vartus, esant tirsztai miglai, užėjo ant uolos ir susikulęs, į kelias minutes pradėjo grimstį gilumas. Iš 234 žmonių, buvusių ant garlaviu, rado galą 155 ypatos išzaduotos-gi 79. Reikia stebėtis, kad išliko nuo prapulties visi menkesniejie pasażieriai iš tarpdenio, kaip sztai 52 kiniečiai iš viso jų skaitliaus 58, tuotarpu, kada pats kapitonas, beveik visi oficierai, ten buvęs Suv. Valstijų general-konsulis ir kitoki „ponai“ išz kajutų visi prigėrė. Turbut jie buvo pirmi pametę garlavį ant valtelių, palikdami vargšus kiniečius prapulcziai. Bet apsigavo, nes patys rado galą, o szituos išzgelbėjo prisirtinę kiti laivai.

— Toledo, Ohio, du vaiku nu, pavalgę oisterių (marių kriauklių), apsirgo ir numirė; penkios ypatos serga nuo kriauklių.

— Victorija, Kanadoje, 15 Vasario atsitiko angliakasyklėse „Welling Colliery Co.“ baisi nelaimė, kokios Kanada nebuvo dar nėsyk datyrus. Tuotarpu dar tikrų apie tai žinių nėra; bet jau tiek žinoma, kad kas:yklėj No. 6, ties kaimu Cumberland, išszovė gazas tada, kad ten dirbo 60 kalnakasių, iš kurių nė viens neiszliko.

— Netoli Trenton'o, N. J. 21 Vasario, susikulė express-trukis su vietiniu trukių; 12

žmonių užmuszti ant daigto, o 30 sunkiai suzeisti.

— Sharon, Pa. 22 Vasario, transport-trukis Erie & Pittsburg geležinkelio uzvaziavo ant dirbusių apie vėzes dienpelių burio ir ant daigto su triuszkinio 5 darbininkus — italus.

U g n i s .

Rochester, N. Y. Naktį 12 Vasario sudegė stiklo liejynyczia. Liko be darbo 1500 žmonių. Bledies gaisras padarė ant pusantro milijono dolerių.

I š z l i e t u v i s z k ū d i r v ū A m e r i k o j e

Mahanoy City, Pa. Pas mus viskas eina gerai ir gražiai, bent nieko peiktino iksziol neatsitiko. Teisybė, tikrai tautiszko judėjimo czia lyg szių dienų nebuvo pažim, vienog pradėjus trustis dviem tevyvainiam, atsiranda kas kart didesnis pritarianczyų skaitlius ir sutarime darbas vis zengia paakiu. Sztai mūsų lietuviai, paruosę teatrą 15 d. Vasario parodė komediją „Vaito pirszystė“, paskirdami pelną kankintiniams ir draugystei „Motinėls“. Parengėjais teatro buvo p.p. Ig. Lapinskas ir P. Kubertaviczia, jų pagalbininkais — J. Puida ir K. Bendorius. Sveczių buvo susirinkę per 300 ypatų. Tarpakeziuose zaidė lietuviszkiejie muzikantai išz Shenandoah, Pa., po p. Žemaiczio vadovyste. Geriausiai atliko savo roles: J. Puida (Bielazaras), K. Bendorius (Blyna-), M. Czerniutė (Katrė). Buvo teipgi ir dainuota, po p. Jurgelevicziaus vadovyste. Pas mus galėtų dailiai padainuoti, nes yra gana atsakanczio jaunimo, tik jį sunku prikaltinti prie dainavimo, nuo kada czia yra atsitikęs nesmagumas, per kurį giedoriai turėj nemažai nukęsti. Antraktuose gavom išzgirsti szitas dainas: „Vai likie sveika, brangiausia Lie-

tuva“, „Miszkas užia...“, „Tu girele, tu zalioji“, „Uz jurių, marių, už mėlynųjų“.

Iz perstatymo visi lankytojai buvo užganėdinti, iszreikszdami savo pasigėrėjimą delnų plojimais.

Pasibaigus teatrui, p. Lapinskas vieszai sudėjo klausytojams padėkavonę už apsilankymą. Pelno surinkta 10 dolerių, išz kurių 5 dol. paskirta kankintiniams, o kita pusė lieka kasoje parengimui dar vieno pasilinksminimo.

Kas link szejp, reikalų, tai turiu paminėti apie mūsų unijos sustiprėjimą; visos kuopos nutarė, kaip vienas žmogus, pas žydus nieko nepirkt ir jiems nieko neparduoti. Darbai eitų pusetinai, tik nuo szalczio pritruksta vandens, per ką tulos kasyklės priverstos sustot. Žmonių be darbo czia apstus skaitlius ir atvaziavusiam sunku czia rast pelną, o kas neprigul į uniją, tas visai negauna darbo. Tai tiek turėjau praneszt apie mūsų miesto lietuvius.

P a s z l e m e k a s .

Thomas W. Va. Szitas miestelis guli tarp augsztų kalnų ir didelių girių; aplinkėje yra kelios angliakasyklės, kuriuose dirba žmonės išz visokių tautų; išz viso gyventojų skaitosi vos 2,500 ypatų, kurių skaitliuje randasi apie 400 lietuvių. Visi gyvena prastuose buteliuos tarp kelnų ir akmenių, o ir tos pacziuos lindynės — kompanijų savastis. Visi gyvena sutikime ir meilėje, o prieszgyniavimai ir vaidai netur išz ko kilti, nes mes neturim dar parapijos. Bet ir be bažnyczios czia žmonės labai dievobaimingi; tankiai meldžiasi ir gavėnioje baduoja; vienog apie statymą bažnyczios negali buti nė kalbos.

Tarp czionykęzczių lietuvių yra keli sumanesni, kurie suprantą apie tautystės reikalus,

bet didmena visai neapsisvie-
tus.

Pereitą savaitę čia užmu-
sė lietuvį Bernotą, jauną 19
metų vaikina; jam naktyje ei-
nant namon, koks piktadė-
jas nusmogė jį ir dar apvo-
gė. Jis paeina iš Kauno gub.,
Raseinių pavieto; paliko seną
tėvą.

Tegul lietuviai nevažiuoja
į Thomas, nes čia dabar pras-
tas laikas, teip jog ir senieji
pameta sžitą miest-lį.

Viens iš keleivių.

Scranton, Pa. „Lietuvos
Dukterų“ draugystė ant savo
metinio susirinkimo nutarė pa-
aukauti \$2.00 paszelpai kan-
kintinių, kurie susidėjo iš
centų pagal paskaitą.
Draugystė likosi prie tų pa-
cizių įstatymų, kaip ir pernai.
Į draugystės virszininkes tapo
išrinktos: pirmsėde Ona Dil-
baitienė, izdininke Konstan-
cija Telefziene, rasztininke
Katarina Dilbaitienė.

Nenaikinkim vieni antru darbus.

Kad kulturizškos tautos tu-
ri plicią dirvą izleidimui vi-
sokių rasztų, tai mes, lietuviai,
dar platesnė, nes mūsų raszlia-
va yra dar labai maža ir mes
ją galime auginti, *nenaikinda-
mi* antrųjų darbo tame pa-
cziam veikale, nenaikindami
brangaus laiko, kuris neap-
skaitomai mums brangesnis,
negu kitoms tautoms.

„Tėvynės Sargas“ N. 2-3,
1900 m. užmanė izleisti visus
rasztus vėsk. M. Valancziaus
ant szintmetinių sukaktuvių jo
užgimimo ir apsiėmė juos ap-
dirbti kalboje ir prirengti
spaudai.

Pagal surėdymą tų rasztų,
kaip yra patilpę „Sargiečių“
Kaleidoriuje, turėj ineiti asz
tuonios knygos. Į pentkų
knygą tapo paskirta v. M. Va-
lancziaus szie rasztai:

- 1) Paaugusių žmonių knygelė,
- 2) Vaikų knygelė,
- 3) Palangos Juzė,
- 4) Pasakojimai Antano Tretininko,
- 5) Zemaocių patarlės.

kurių visų penkių raszybą ar-
ba statraszą buvo pataisęs p.
Kriauszaitis, Gramatikos auto-
rius, ir prirengęs spaudai.

Visi penki, virszuj minėti,
rasztai buvo jau atspausti po
keletą kartų, izsimant, „Pasa-
kojimus Antano Tretininko“,
ką buvo izleidusi „Vienybės“
redakcija 1891 metuse. Pa-
taisymas ir apdirbimas tų vei-
kalų buvo galimas tik perra-
szant juos, kam reikėjo pa-
szvėst gana daug brangaus lai-
ko ir apmokėti bent sziek tiek
už perraszymą.

„Vienybės“ redakcija buvo
„p-iėmusi iz naujo atspausti
„Pasakojimus Antano Tretin-
ninko“ ir „Palangos Juzė“.
Bet, kad nedirbti dveije vieno
darbo, susizinojo su „Tėvynės
Sargo“ redakcija, kuri atsakė,
kad valandėlę palukėti, o pri-
siųsianti tuos rasztus, kalbisz-
kai apdirbtus per p. Kriaus-
zaitį, kad veikalai iszeitų kaip
reikiant.

Belaukiant tų rasztų, sztai
jie pasirodo „Žvaigždė“, mi-
nėtinai „Pasakojimas Antano
Tretininko“. Ar tas rankrasz-
tis siųstas iz „Tėv. Sargo“ re-
dakcijos į „Vienybės“ redak-
ciją, pataikė į „Žvaigždės“ re-
dakciją, mes nežinome. Jeigu
„Žvaigždės“ red. spaudina tąjį
reikalą susizinojus su „Tėv.
Sargo“ red., gerai, bet jeigu tą
padarė be žinios, tai p. Kriaus-
zaiczio *sunaikino* visą brangų
darbą.

Ant antro vėl „Žvaigždės“
ypatinga intencija, kad pa-
plėszti „Vienybės“ veikalą.
Ak jug v. M. Valancziaus yra
rasztų, pagal „Žvaigždės“ pro-
gramą daug svarbėšnių, kaipo
tai „Apginimas szv. Bažny-
czios“ arba „Litanija visų
Szventųjų Muczelninkų“.

Elektra naujam amžyj.

Vokiszkam laikrasztj „Kir-
chhoff's technische Blaetter“
užtinkame interesingas žinias
apie elektrotechnikos plėtoji-
masi ir ateitį.

Devynioliktąjį szimtmetį, —
sako tas laikrasztis, — vadino
garo amžiu, o dvideszimtąjį
pramįs elektrikos amžiu. Mu-
sų pramonės ateitis rymo da-
bar ant elektrotechnikos. Tai-
gi visai pramonei ir visai perk-
mainystei (vaisbai), o ir abel-
nai visuomenei, didei žingeidu
iszgirsti, ką žada elektrotech-
nikai mokslas naujam szimt-
metyj, kuris ir prasidėjo stam-
biu izradimu toje skirtyj —
butent įtaisymu telegrafo be
vielų. Toji sistema, naujai
pramanyta d-ro Slaby'o, kuri
jau rado praktiszką pritaikini-
mą su geroms pasekmėms, —
yra tokia, kad vienkart kelios
stacijos gali telegrafuoti, ne-
kliudydamos viena kitos, kas
iksziol nebuvo galima. Didele
ateitį, jei tikėt d-ro Slaby'o
tvirtinimams, turi tasai daug-
kartis be vielų telegrafas susi-
neszimuos laivų ant marių, o
teip-gi pamarių ir prieplaukų
reikaluose, bet jis dar žada
daug didesnį perversmą tele-
grafijoje, jei pasiseks pritaikin-
ti Slaby'o sistemą (telegrafiją
spinduliais) prie dabarnyksz
tės telegrafijos vielomis. Tada
galima butų ne szeszas-septy-
nias, kaip dabar, bet szimtą.
net tukstantį telegramų leisti
ta paczia viela vienu kartu; to-
kiu budu, ne vien daug grei-
cziaus galėtų eiti telegrafu ži-
nios, bet kas ypacz svarbu —
užmokestis už telegrafo patar-
navimą galėtų buti visai maža
Ypatingai svarbias pasekmes
turėtų atpigimas susineszimo
per mares, dabar niszpasaky-
tai brangaus, nes tada vertel-
gystė tarp tolymų szalių pakil-
tų, be abejonės, daug augsz-
cziaus.

Kas link lenktynių tarp

elektriszkų žiburių ir szviesga-
zio liampų, tai prof. Slaby ne-
tiki, idant elektros szviesa vi-
sai praszalintų gazine szviesą,
nors be abejonės dvideszimtam
amžyj, atpigus elektriszkai spē-
kai, ta kova bus gana asztri.
Dr. Slaby teip-gi netiki, idant
elektrikos srovės teip labai at-
pigytų, kaip daugelis viliasi.
Serbo Teslos pranaszavimą ta-
me dalyke dr. Slaby vadina
svajone.

Klausymas apie izzgavimą
elektrikos stacziai iz anglies
— ta vyriausia sziolaikės elek-
trotechnikos užduotis, — ano
mokslinecziaus nuomoneje, ne-
yra neiszpildoma svajone. Kaip
jam rodosi, 20 szimtmetis duo-
ęs izsrizimą tos užduoties ant
gero; bet greta to jis netiki,
kad tuomet elektriszkoji spēka
teip labai atpigytų, kaip dau-
gumas deda viltį, nes didziau-
sius kasztus, szeip ar teip, rei-
kia izdėti ant įtaisų pravedi-
mui elektros. Iksziol, mėgi-
nant po kelis kart, nepasisėkė
pravesti elektrinę srovę toliaus
per 50 kilometrų atstumo ir
laukti tame dalyke kokio ypa-
tingo patobulinimo vargiai ga-
lima.

Nauji mėginimai — vietoje
vario naudotis iz aliuminijaus,
įtaisiant pravedimo vielas, ta-
po užmanyti vien dėl ekono-
miszkų priezasczių. Kadan-gi
vario prekės tolydzios kyla
augsztyt, tai stengias užvadot
jį pigesniu aliuminijum; bet
tie bandymai ik sziol neyra
nieko tvirto parodę. Dr. Slaby
sako, kad ir szilandien iz elek-
triszkų stacijų spēkos galima
naudotis labai pigiai; kaip pa-
veizdą, galime nurodyt ant
Szveicarijos ir virszutinės Ita-
lijos, kur per vieną valandą
stacija izszduoda už skatiką vie-
no arklio spēką. Teisybė, tas
pigumas galimas tik tokio-e
szalyse, kur randasi gausus
prigimti pragumai, kaip sztai
vandenių kritimas. Žvelgdams
nuo to punkto, dr. Slaby regi
Italijoje ateities szalį, kurią

prigimtų vandens spėkų gausumas gali 20 amžįj pastatyti ant vieszpataujančios visavietinės rinkos vietos, nes jos pramonė galės gaminti izdirbinius su nepaprastai pigiu kasztu; ir tokiu budu lenktynėse su kitoms szalimis Italija galės turēt virszų. Vienog, prof. Slaby tikisi, jog pryszakij visos techniszkos produkcijos (iszdarbiavimo) stovės 20 amžįj Vokietija, jeigu jai pasiseks įvykdyti perkaso užmą, kurs turētų sujungti Labą su Reinu.

Abelnai dr. Slaby mato didžiausią — kaip jis sako, net milžinišką, — naudą įtaisyme vidurinių vandenų kelių. Jis tvirtina, jog toji vieszpatystė, kuri pirma iszvagos savo krasztą kanalais skersai ir iszilgai, apiponavos visavietinę rinką. O pigiausia traukimo spēka ant tokių vandeninių kelių yra ir bemelai bus elektrika. Atsiradus kanalams, iszilgai visų jų krantų, žinoma, bus įtaisytos didelės elektriszkos stacijos, kurios galės apvežėti savo spēka ir visą apygardę, dėl pramonės ir žemdirbystės reikalų. Netolymuose deszimecziuos nes iszvyssim per visą szalį elektriszką kanalizaciją. O tada visi pramonės užvedimai ir fabrikai bus paskirstyti po visą szalį lygiai, o ne, kaip dabar, susimetę į kelias vietas; tuomet, kilus reikalui pagaminti fabrikams judinančią spēką, pradės dirbti visos elektriszkos stacijos iszilgai perkasu, suteikdamos už pigią prekę elektrinę spēką, — už pigią dėl to, kad juo didesnis bus pareikalavimas, juo labjais galima bus nuleisti mokesčių; isz tos spēkos galės teipgi placziai naudotis visos apielinkės žemdirbiai, ir tuo lengvu keliu galima bus paversti jų ukes į pramoningas. Dar toliaus, elektrika 20 amžįj pavirs į spēkos ir szviesos szaltinį ir mažamjam broliui — beturcziui.

Galima butų panaudoti isz-gavimui elektriszkos spēkos vilnių liuliavimą, marių priepludžius ir vandens sroves, taciaus įtaisyimas, atsakanczių tam užvedimų ir pabuklių prarytų milžiniškas pinigų kravas, o per tai ilgai nepsimokėtų.

Elektriszkoji spēka tur padidinti naujam amžįj ir greitumą szineszimuos. Pradžiai jau padaryta: Berlyne įtaisė pereitus metus du dideliu elektriszku lokomotyvu, su kuriais pirmus bandymus darys szią vasarą ant karinio geležinkelio. Tikisi, jog pasiekę greitumo 200 kilometrų per valandą, tuotarpu kada greitieji trukiai sziantdien bėga tik po 80 kilometrų, o visų — greiciausiasieji, vadinami žaibais, Amerikoj ir Prancuzijoje siekia daugiausiai 120 kilometrų per valandą.

Įvedimas elektrinės pajegos gelžkelių apsiėjimuose turės padaryti stambų perversmą szineszimuos. Vienog, teip prof. Slaby sako, niekas tenedrišta sanprotauti, jog elektros pagelba bus galima naudotis dėl pervežimo sunkių daigtų ir prekinų, o lygiu budu ir paprastam vaziojimui žmonių; tam, kaip ir dabar, visada derės tik garo lokomotyvas. Elektrikos-gi spēka atliks savo darbą vien prie spartaus perkėlimo isz vietos vietan lengvų dalykų ir keleivių; prietam reikalingos bus gr-itiemsis trukiams kitos vėžės.

Žmogaus gyvasties ilgis.

Tulas prancuzų daktaras yra iszsitares: žmogus nemirszta; jis savę nužudo („l'homme ne meurt pas; il se sui-cide“). Tai yra teisingas nurodymas, jog žmonių didmena atsiskiria su gyvaszia daug ankscziaus, negu buvo liepta gamtos, nes jie sutrumpina savo gyvasties giją, negyvendami sutikime su gamtos įstatymais, pasiduoda-

mi gyvenimo aitrums ir daisileisdami iszkrypimų isz prigimtų vėzių. Žmonės norėtų pasiekti gilią senatvę, nenukarszdami, ir todėl apie pragumus ilgai gyventi daug mąstė ir raszė nemenkas paszauktųjų ir nepaszauktųjų skaitlius. Neseniai svietas iszvydo naujaisią isz tos skrities veikala, patiektą tikro žinovo, butent prancuziszką knyga „La philosophie de la longévité“ („Ilgo amžiaus filosofija“), paraszytą Jean'o Finot'o, mokslingo direktoriaus laikraszcziio „Revue et Revue des Revues“, Paryziuje. Finot kamantinėja dalyką kurkas giliaus už visus savo pirmnokėjus; jis nepasiliauja vien ant to, kad iszguldyti higienos taisykles, kurias užlaikant žmogus galėtų prailginti savo gyvastį; negana jam vien apieszti tokį dvasės auklėjimą, kurs ilgesniu gyvenimu apmoka prisilaikymą prigimtų, paprastųjų tiesų ir oravijimą savo esybės nuo svieto aitrumų. Jis praskezia pirmvisoko patį supratimą apie gyvastį ir iszverzia myriui jo baisumą; jis isz dugno sugriauja iksziolines pažvalgas į gyvastį ir mirtį, suteikdams klausymui apie amžiaus ilgį visai kitokį iszveisdį. Isz gilių svarstymų apie gyvasties visatimumą (universaliszkumą) ir niapskrietimumą (nepabaigtimumą), jis iszluksztena persitikrinimą, jog gyvastis, kaip ir pati gamta, genaiki (negal isznykti). Taspat kaslink kuno, kurs anot szvento Augustino zodžių, yra teippat, kaip ir dvasė, Dievo tvariniu (sutvėrimu). Ir teip, gyvastis yra ne kas kitas, kaip elementariszka spēka, kuri atlieka darbą ne vien tik užlaikymui esybės, bet tolydžios auga. Abelnai, dr. Finot'o veikalas yra didei aktyvas, isz kokios tik pusės į jį paziuresi; todėl verta paduoti trumpą suglaudimą tos knygos turinio. Autorius, tarp kit

ko, raszo:

„Kuomet klaidingas žmonių supratimas apie gyvastį padaro jam paskutinį galą parapijos ar vaito užraszuos, gulinčios sutrandijusiose szėpose, — tada tikroji gyvasties galybė nusipurto supelėjusias senovines pažvalgas ir su iszdudisium puikumu ardviai iszšipleczia, peržengus pavirszuti-nies mirties dėmes. Ir anapus perbraukto vaisdo, kurį regime, iszneria nepabaigtas svietas, kurio nematom. Parodę, kad gyvastis neisznyksta su teip vadinamu pastaruoju atsidusimu, pamėgusim prisizūrēt, kokiu budu gyvastis tęsiasi kapuos, lygiu budu pažvelsim į vyairius pavidalus, kuriais ji apskileszia nepabaigtoje gamtoje, iszsiliosavus isz kalėjimo kune. Gyvuojanti esybė tur ant amžių likti gyvuojančia esybe. Mes teipogi iszvyssime, jog baimė mirties, kuri užnuodija gyvenimą, yra moningas pajautimas. Iszdygus nuszgandavime prieš nežinomą, sotinamą pasakomis ir prietarais, gausinam daildalių ir poetų vaidentuvėmis, remiama isz visokių religijų ir jos auklėtojų puses, ant galo kaipo vaisius netobulai lavintos žmogaus iszminties ir kaipo pasekmė su lengvu tikėjimu priimtų blogų nuomonių, sukergta prietam niszvengiamu budu su baugumu, pragaro ir su atsiskyrimu skausmu, — toji mirties baimė, kurią retai pats gyvenimas suvaldo, gali nevien su-menketi, bet ir visai iszsziblaszkyti. Musų mirtį lydėtų pilnos ramumo mintys, jei mes mirdami įjautumėm, jog ji veda tik į naują gyvasties tarpiją ir kad ji persikeiczia į naujus pavidalus, kurie tapo prieinami mesų supratimui. Nelyginai paguodos szaltiniais, ji suteiktų mums stiprų ginklą prieš įkyrų nusiminimą. Musų ir be to liudų padėjimą apsunkina nesmagumai to

smilkimo, kurs tartum įsprautas į tarpą ginimo be sumonės ir greito mirimo. Tikėjimas į dvasės nemirtinumą šiandien kaskart mažinasi; tad bent nuo socijologizsko, regėjimo punkto, būtų reikals užvaduoti jį tikėjimu į kūno nedarumą.

Skaitytojai gal manyti tai esant kokiomis atitrauktomis svajonėms, tačiau yra tai szalti mokslincziaus išsvedimai, kuriuos jis remia ant ruscziai mokslizskų pamatų. Kerstinė jo mintis tokia: mes neturime tikro apie myrių numanymo, delto regime jį visad netikroje szviesoje ir jo bijomės. Pats jau pavadinimas stacziai klaidingas, nes czia negali būti kalbos apie isznikimą, tik apie perkeitimą pavidalo; o tasai melagingas pavadinimas gimdo ir iszkrypsius išsvedimus. Jug ganta ne negali suteikti mums daugiaus spekos, negu reikalauja žmogaus gyvenimas. Visas dalykas tame, jog mirtis neyra teip izgąstinga, kaip mes esame papratę bijotis.

Pirmam savo knygos perskyrime, drs Einot stengias apribuoti gyvasties czias; jis priveda daugumą atsitikimų ilgo gyvenimo, tvirtindams, jog vidutinis, amziaus ilgis tarp žmonių kaskart eina didyn. Pabaigoj jis išsveda, kad senatvė gali būti prailginta ir jos nesmagumai numazinti, jeigu atmesti mirties baimę, kuri sutrumpina gyvastį ir silpina sveikatą. Antrasis perskyrimas iszrodo kūno nedarumą, nupaiszo gyvenimą rakstyje ir iszaiszkina kapų religiją. Ketvirtam perskyrime, uzvadintam „la terreur supreme de notre vie“ (didziausia baimė mūsų gyvastyje), perstatyta, kaip viskas susikrauja ant to; idant padaryti mūsų mirtį tikrai pasibaisėtina: religijos ir jų skelbtojai, dorininkai, dievinydzių tarnai, tamsios pasakos

ir liaudies prietarai, literatūra, ramingi ir skeptikai (kurie į viską juodai žiuri). Isz tos myrjaus baimės pakiles tikėjimas į nedarumą, kurio, kaip autoriui rodosi, apasztalizskoji teologija dar nepazinus. Czia pat iszneria ir klausymas apie Dieviszką Teisybę. „Religijos“ — teip savo garsusis John Stuart Mill, — „kuriuos perkelia iszpildymą Dievo teisybės į aną sviatą, galų galuose turėjo gauti virszų ant tų religijų, kurios baigė ant pažadėjimo laikino atpildymo, nes sunku būtų pertikrinti žmoniją, jog anam sviete nebus uzmokeszio už nuopelnus“. Czia dasiznومه, kokio supratimo buvo yvairus garsingi vyrai ir garsingos moterys apie mirtį ir nemirtinumą; suvedęs į kruvą visas senasias ir naujas tam dalyke zinias, autorius atveda mus prie persitikrinimo, jog mirtis neyra skaudi arba baisi, o prieszingai, ne kartą ji apnyksta prie smagių jausmų. Placziaus kalba dr. Einot apie baimę pragaro, kuri ne vienam mirszancziam apkartina paskutinę valandą. Penktame perskyrime eina kalba apie gyvenimo užduotį ir jo pramoningą iszsiplėtojiną; pasibaigia tas perskyrimas lyg sakytumėm, „mirties filiozophija“, kuri rymi ant iszvedimo, jog kiekvienos esybės mirtis — yra tai iszsi- baigimas duotos molekūlų susidraugavimo (*federation*) formos ir jog, tai formai iszirus, molekūlai tuojau įgyja naują gyvavimo pavidalą. (Molekulais vadina isz lotyniszko tas smulkutėles kūno daleles, isz kurių susideda žmogus).

(Bus dar.)

Atradimas Amerikos.

Paraszo pagal M. Pratt.

Dr. J. T. Zelviene.

Daugelis metų tam atgalioszioji mūsų apgyventa szalis (Amerika) buvo apkloti di-

deliais tyrais, kalnais ir pelkėmis; nebuvo miestų, kaimų, nė namų; gyventojai nepalikomums rasztų, kuriuos skaitydami galėtumėm zinoti apie jų papročius.

Mes zinome, kad jie gyveno budelėse, kurias vadino wigwam; vaikai vadino motinas skwa, o kūdikius pepuzis; o jie patys tapo praminti ir vadinti Indijonais.

Vyrai kariavo ir medziojo. Motinos ruoszdavos prie budelių, žemę apdirbo, kukurus augino, virė ir mylėjo savo vaikelius teip lygiai, kaip visame sviete motinos juos myli. Jaunuomenė laiką praleisdavo apie budeles arba lavinosi zvejojime, medzioklėje ir dirbdy- me valtelių.

Indijecziai, dalindamies į atskyras gimines, nevisada tarp savęs sutikdavo ir kildavo vieni priesz kitus, zudydami vyrus, vaikus.

Mažai težinojo Europos gyventojai apie szia szalį už didmario ir raudonskurius szios szalies gyventojus. Tuomet laivai buvo maži ir silpni, ir ta aplinkybė sulaikydavo gyventojus nuo tolymų kelionių jurėmis.

Jurininkai tuomet teip kalbėdavo: „yra toli jurėse giedri sala, apaugus skaniais vaisiais, grazioms kvietkoms, apkloti dideliais mėlynais kalnais Žemeziugai, auksas ir sidabras blizga juos pakrancziais, o pat viduje ant kalnelio stovi Marių dievo dvaras“.

Tacziaus nors jurininkai teip kalbėdavo, poėtos apdai- nuodavo, niekas tos szalies nebuvo matęs, tik kartais giedrą dieną, žiurėdami į tolymas jures, nekurie tvirtino, kad matę tą salą, — teip žmogaus protas troško pasekti nepazįstamą.

Tame laike augo Genua's mieste vaikas, vardu Kristupas Kolumbus, kuris godziai klausydavo tų stebėtinų apysakų. Jis sakydavo: „busiu jurininku“ ir ilgėjo jam iszaug-

ti į vyrą; jo tėvai buvo pavar- gę, tacziaus rupestingi suteiki- me Kolumbui gero mokslo; jis lavinosi skaityti, raszyti, arit- metikoje, pieszime bei geora- phijoje; ypacz buvo jis pamė- gęs paskutinį skyrių. Tėvas, matydams sunaus palinkimą, iszleido jį į Pavijos universi- tetą, kur gerai ir nuodugnai jis iszsitobulino geographijoj, astronomijoj, pieszime zemla- pių ir jureivystėje. Ir šiandien Bostone galime regėti gražų stovylą puikios dailos muzėjuje, reiszskiantį Kolum- bą, jaunystėj svajojant apie stebuklingas ateities keliones.

Vos 14 metų sukakus, Ko- lumbas atliko jau pirmą ke- lionę su perkmainiais į Rytinę Indiją ir nuo tada prasidėjo jo jurininkystės gyvenimas, 35 metų esant, nukeliavo į Lisa- boną, Portugalijos sostapybę; jau tuomet žilas buvo. Pasakos apie lygumą žemės, ne- sziotos ant szlapio nugaros, arba ant didelio milzino peczyų, apysakos apie marių bei vėtrų dievus — nepakakino jo; skai- tėt ilgus metus visokius kelio- nių apraszimus, jų nusidavi- mus, isigiliudavo į kiekvieną žinią apie didumą ir pavidalą pa- aulės. Jis sakydavo, jog tu- ri but kokis gamtos įstatymas, kokis tikras faktas, kurį atran- dus surastumėm tikrą teisybę.

Isz prieszties laivų silpnu- mo, ir aklos jurininkų baimės, niekas toli nuo krantų neisz- driso keliauti ir patirti, kas randa ma adapus marių platu- mos.

„Gal tenai yra žemė“, — sak- ydavo Kolumbus. „Asz bent esu persitikrinęs, kad szia saulė yra apvalaina, ir beplau- kiant vakarų link, priplauktu- mėm Rytinę Indiją. Szis bu- tų lengvesnis budas nukeliami- mo į Indiją negu dabartinis, kur reikia apvaziuoti Aprikos smailgalį ir atgalios vaziuoti Indijos jurėmis.“

„Beprotris!“ — sakydavo žmonės; — „jis sako, kad žė-

mė apvalaina, o tuotarpu mes ir musų prabocziai zinome ir zinojomė, jog ji yra paplokszcia. Kiti tarydavo: „lai jis sav kiek nori keliauja vakarų link, privažiauvus didmarių krasztą, Marių dievai jį nutrenks nuo pasaulės, tada dažinos, kaip paikas esąs, o Portugalijai bus ramiaus be jo!“

Portugalijos karalius, Jonas antrasis, persiliudyjo, kad Kolumbo svajonė (kaip žmonės jo manymus vadino) nebuvo teip juokinga, kaip kitiems rodėsi. Jis, nuduodamas savo prielankumą, iszgavo isz Kolumbo priesastį jo sanprotavimo apie pasaulės apvalainumą. Karalius matė, kad visi jo iszvadziojinai paremti ant iszminties; delto, viską iszkvoszės, uzslėpė zemlapius ir rodykles, kuriuos Kolumbas buvo įsitaisęs, ir iszsiuntė slaptai ekspediciją, prisakydamas laivo kapitonui visame laikytis Kolumbo iszbrieztų kelių. Taciaus, jurininkams atsitolinus nuo žemės, emė visi, pabugę rėkti, kad nuvažiuosę nuo pasaulės; prietam dar iszkilo baisi audra, žailai su perkunija traukė, smarkios vilnos, it kalnai, trunkė laivą. Vis tai palaikydami uz dievų rustybę, pasuko atgalios laivą. Kolumbas, dasizinojęs apie tą klastą ir karaliaus vylių, apleidė Portugaliją ir nuvyko į Ispaniją.

Kolumbas, visų apleistas, vedinas savo sunaus Diego, keliavo vieta isz vietos, visuomet stengdamasis surasti tokį, kuris suprastų jo uzmanymus ir privestų jį prie karaliaus arba karalienės. Kad tik kokis didžturtis iszrengtų laivą, — jis be baimės ir abejonės sugrįztų su žiniomis apie naują trumpesnį kelią į Indiją, per ką daug naudos būtų šaliai. Daugelis metų prabėgo, o Kolumbas isz viso įgijo tik beprocio vardą, žmonės paniekoje jį laikė ir statė ant juoko. Beje, visur ir visada

teip dedas. Vartydami Istorijos laksztus, atitinkame, kad kiekviens vyras arba moteriszkė, kurie skelbė svietai didę tiesą pirmiaus nepažįtą, turėjo nukentėti nuo neiszmanėlių panieką, persekiojimą ir nelaimingai praleisti gyvenimą.

Ant gal kartą Kolumbui pasisekė sueit į pažintį su tulu minyku, gyvenancziu kliosztoriuje; zokoninkas pasirodo buvęs iszmintingas žmogus ir, iszklausęs Kolumbą, pasirijo supažindinti jį su Ispanijos karaliene Izabela.

Tuomi laiku karalius ir karalienė buvo užimti kare; delto ilgas laikas praslinko, kol galėjo prilenkt ausį prie Kolumbo uzmanymų. Vos po keleto sanvaiczių karalius pakvietė Kolumbą iszguldyti savo reikalavimus, karalienės ir mokslininkų akivaizdoje.

Kolumbas iszaiszkino savo plianus, visi atydžiai klausės; rodėsi, kad tai kokia grąži apysaka; pakvietus tuos galvoczius iszreikszi savo nuomonės, visi nusišzypsojo. „Žemė apvalaina! tai juokinga! Iszsiuntus laivynę ant didmario, ji nugramsdtų nuo pasaulės į nežinomą erdmę“. Teip juokėsi to laiko protincziai, o kiti dar sakė: „daleidžiant, kad žemė ir būtų apvalaini ir kad szis beprotis galėtų ant galvos stovėti apatinėj žemės pusėje, bet kaip jis galės atgal sugrįžti: argi jis iszmoko priesz kalnus laivą traukti?“

Teip iszszaipe ir paniekinę, vėl paleido Kolumbą eiti savais keliais. O „iszminties vyrai“ per nekurį laiką juokdino savo draugus pasakoms apie dyviną Genua'os beprotį.

Tada Kolumbas pasirengė keliauti į Prancziją, bet zokoninkas perkalbėjo jį. Žadėdams pats su karaliene apie tai paszuekėti. Ir teisybė: karalienė prizadėjo jam paszelpą, sakydama, kad reikale ir visą savo asabiszką turta paszvēs tam dalykui.

Su Izabelės pagelba, Kolumbas surengė tris laivus, bet mazus, nedrutas. Pėtnyczioidieną, Rugpjūtės 3—1492 m. szitie trys mazi laiveliai iszplaukė nuo Ispanijos krantų; per keletą sanvaiczių jie blaszkėsi po nežinomus vandenis. Vis laikydamies į vakarus, kol galiaus jurininkai pabugę, atsidurę teip toli nuo savo tėvynės. Grąsino net Kolumbą įmesti į jures, o patys grįžti atgalios. Paskutinioj Kolumbas prizadėjo, jeigu po trijų dienų niszvysę žemės, tada pasuks laivus atgal į Ispaniją. Laimė davė, jog į treczią dieną pasirodė aiskzus žemėženklai: paukszcizai, lakstydami, nutupė ant laivo, nulaužta medžio szaka plaukė vandenyje; tada ir tie, ką buvo maziiausio tikejimo, turėjo pripažinti, kad netoli krasztas. Pagaliaus vieno isz jurininkų balsas suskambėjo: „žemė! žemė!“ ir po keleto valandų laivas priplaukė žemės krasztą. Kolumbas, iszlipęs, įsmeigė Ispanijos papartį, ir apėmė salą vardan Ispanijos. Protaudami, kad tai Indijos žemė, europiečiai pavadinu to krasztu gyventojus indiecziais arba indijonais, kursai vardas jiems ir liko.

Indijonai, pamatę baltas buores ant laivų, bėgo prie krantų, rėkdami isz nusistebejimo (jie dar niekad nebuvo matę laivo) ir baimės: vieniams rodėsi, kad dideli paukszcizai atlėkė, o kitiems, jog geroji drasė nusileido į jų žemę.

Izlipus Kolumbui su draugais, indijonai prieidami sveikino juos ir buvo labai malonus, tarnaudami visame Kolumbui ir jo draugams. Kolumbas su jais iszpradzių teip gi padoriai pasielgė, negailėdams jiems dovanų. Neuzilgio, pasiėmęs ką rado ozia gerusio ir brangesnio, o teipgi keletą rusvaudzių Kolumbas grįžo į Ispaniją. Visi Ispanai nusistebejo ir nepoilgam dau-

gelis laivų gabeno] žmones į naujai atrastą szalį.

Ispanijoje, žmonės atsirado kurie, pavydėdami Kolumbui, kersztavo priesz jį ir padarė tai, jog į keletą metų po atrailimo, kada jis buvo vėl nukėliauęs į atrastą salyną, Kolumbas tapo suimtas apkaltas, retėžiais, nugabentas ant laivo ir parvežtas retėžiuos į Ispaniją. Sugrįžęs, užtiko savo geriausią draugą Izabelą jau mirusią, o pas karalių tiesos nerado. Jau labar pasenęs Kolumbas likusias dienas praleido varge ir skurde, o galiaus isz apgailėtinuo savo padėjimo mirė, liepdams paguldyt szale savę į grabą tuos gelžinius retėžius, kuriais buvo anuomet apkaltas. Po septynių metų nedėkingas karalius, nesigėdėdamas savo netikusio pasielgimo priesz Kolumbą, pastatė dideli stovylą jo atmincziai. Dviem szimtmezciais vėliaus, Kolumbo kaulus nugabeno ant jo atrastos mylimiau-ios salos Kubos, kur jie iszgulėjo iki 1898 m., kada tai salai patekus į Suvienytų Valstijų globą, Ispanija, pametus ant Kubos viską, atsėmė tik tą brangią dabar relikviją. Tas vyras yra didžiau-ia isz atradėjų ir nuo jo kelionės į vidurinę Ameriką ir atgal svietas skaito savo civilizacijai naująją gadyuę. —

(Bus dar.)

Yvairios žinios.

Planeta Marsas. Žinomas prancuzų mokslininkas, astronomas K. Flammarion'as, neseniai vėl apgarsino prancuziszkam laikrasztvj savo rasztą apie tą planetą, kurią žmonės Lietuvoj vadina — Ž v e r i n e m a ž o j i ; kaip žinoma, ta planeta yra artymiausia žemei, jei neskaityt mėnulio, ir kaip mena, daugelyj dalykų labai panaši musų žemei. Flammarionas savo raszte davadzioja, kad tulos planetos esą apgy-

ventos, o ypatingai Mursas, kurio gyventojai labiausiai prasila-
vinę ir tobulesni už žemės žmo-
nes. Mena, kad marsiečiai tai
kosi su mumis susiprasti su
szviesos pagelba, bet mu-
sų žvaigždininkai iksziol ne-
gali suprast tų ženklų, nors
daug apie tai rupinasi. Tas
dalykas apeina ne vien moks-
linczius. Ana Paryžiu, viena
moteriskė, mirdama, užrašė
100,000 frankų tam, kurs pir-
mas atras budą susinesimo že-
mės su kokia nors plaueta.

Dabar inžinieris Dobrotvors-
kis Petropilėje ketina duoti
atsakymą marsiečiams ant jų
ženklų, o tai jis padarys siųs-
dams nuo žemės elektrinės
szviesos spindulius; išgavimui
elektros jis pasinaudos spėką
didelių vandens kritinių, kurie
gali suteikti milžinišką elek-
triską energiją (pajiegą).

*Žmonės — nyksztukai Afri-
koje.* Londono geographiska
draugystė apturėjo pranesi-
mą nuo keliauniko H. John-
son, kurs 1900 m. aplankė va-
karinę dalį šalies Uganda, o
teipgi Kongo, vidurinę Afri-
koje. Akyvas jo apraszymas
atsilankymo pas žmones — nyksz-
tukus (aptautėlius), kurie lai-
kosi prie traszkanczių girių
paupiais Ituri ir Semliki.
Johnson'ui pasisekė keletą iš-
jų nutraukt ant fotografijos,
teipgi gauti nuo jų tias pa-
dargas ir giuklus. Kaip John-
son apraszo, tų karluocių yra
dvi veislės: viena visai juoda
su kietais, pasisziausziusiais
plaukais, o kita rausvai-pilka
arba gelsva, kurių kunas apžė-
lęs pilkai-gelsvais plaukais.
Tarp nekurių iš tų karluocių,
ypacz jaunų, pasitaiko perdėm
apaugę plaukais, o nekurios
moteriskės turi nedideles
barzdutes. Tie nyksztukai ne-
turi savo kalbos, o szneka ne-
gru tarmėmis. Jų nosys dide-
lės ir paplokszczios, su pla-
czioms sznarplėmis ir beveik
be nugaros; virszutinė lūpa
labai isztysus; visas jų apsiėji-

mas labai panesza į besdzionių,
bet gi tie karluociai linksmi,
krutus ir gana sumanus. Jie
vienyjas į mažas giedorių koo-
pas ir visai gerai szoka.

*Milžinmedžiai Kaliforni-
joje.* Senoms to kraszto gi-
rioms grėšia jau isznaikinimo
pavojus, nes pramonininkai
kerta jas lenktynemis ant mal-
kų ir padarynių; teip, Balan-
dzio mėnesij pereitų metų gra-
žiausias Kalifornijos miszkas
Calaveras žuvo po medžių pre-
kėjo kirviu. Pacziai Suvieny-
tų Valstijų valdziai parupo tas
naikinimas girių ir žemdirbys-
tės departamentas, surinkęs
visas sziam dalyke žinias per-
statė jas senatui. Iš tų žinių
matyt, jog kirviui paskirti 10
atskirių girios plotų, gulin-
czių ant vakarinio szlaito Sier-
ra — Nevados kalnų, per 260
mylių iszilgai; Mariposa'je
kirvio siausta, ik neliko be-
veik nėvieno medžio. Prane-
szime teip jau izguldyti tuli-
tyrinėjimai apie Kalifornijos
medžių senatvę. Daugumas
tų milžinų skaito amžių tuks-
tanczius metų, net iki 5000.
Apskaitant vieno pargriuvusio
milžino amžių, suskaityta pa-
gal metinius antgubius 1147
metų; to medžio kamblys tu-
rėjo skersainėje 25 pėdas sto-
rio, o augszcio 300 pėlų.

Oravijimas paukszczių. Sa-
ko, ir rasi teisingai, kad augsz-
tį kultūros stovio toj ar kitoj
szalyj reikia matuoti pagal tai,
koks budas ir papročiai viesz-
patauja dalyke izlaikymo ir
apsaugojimo beginklių g'irinių
ir laukinių cziuilbuocių — spar-
noczių. Kas link Suv. Valsti-
jų, tai matuojant jas tuo mas-
tu, reikėtų pripažinti joms ne
per augszta laipsnį isziplėto-
jime, nes daugumoj valstijų
priesz plunksnuocius vedama,
su parako ir szvino pagelba,
tikra karė, kuri be gaileszcio
naikina paukszczių pulkus:
mat paukszcziai reikalingi dėl
iszkamszymo pamėgėliams, o
dar daugiau dėl papuoszimo

jų grazioms plunksnomis skry-
bėlaiczių musų moterims ir
merginoms.

Sziam dalyke pagirtinai ski-
riasi nuo kitų valstijų Oregon
valstija, kurioje, prieszingai,
cziuilba — paukszczių veisles
tyczia parsigabena isz Europos
szalių, ir tai visuomenės pini-
gais. Toki mėginimai pasiklo-
jo kuogeriausiais. Atvež-
tiejie isz svetur paukszcziai
apsibuvo ir šabar, kad jiems
ir tenka iszlėkti ant ziemos į
sziltėsnės vietas, tai pavasaryj
jie vėl grįžta į Oregon'ą.

Tulos isz valstijų yra iszlei-
dusios ypatingus įstatymus da-
lyke oravijimo paukszczių.
Sztai, Indianos valstijoj asz-
triai uždrausta kaip szaudyti
paukszczius, teip ypacz gan-
dyti tinklais arba spąstais. Tik
vargszas žvirblukas visai ap-
leistas ir paliktas be globos,
— jį valia terioti visokiais budais;
tacziaus szita pusiau-naminė
paukszczio veislė ne vien ne-
nyksta, bet dar dauginasi. Iz-
persekiuojimo žvirblio iszeina
vienį neg'rumai: nes prijunkę
prie szaudyklės medincziiai la-
bai tankiai vietoj žvirblių ap-
dovanoja szuviu kitus pauksz-
czius, sakydami, kad negalėję
pažinti ir atskirti nuo žvirblio.

Paskutiniam savo susirinki-
me, kongresas iszleido pastojū-
sį nuo 1 Spalinio 1900 m. į-
tymu parėdymą vadinamą La-
cey-bill, dalyke apsaugojimo

laukinių ir girinių paukszczių.
Augszčiausia priežiurą turės
tam dalyke unijos žemdirbys-
tės departamentas. Minėtasis
įstatymas paskiria labai asz-
trias baudas: teip, pirmą kart
perzengusios jį ypatos ar ben-
drijos užmoka už prasižengimą
\$200 koros pinigais.

Moters vaistininkės. D-ras
Marcuse, raszte, patilpusiam
vokiszkam laikrasztyj „Medi-
cinische Woche“, paduoda
akvyvas žinias apie moterų dak-
tarystę. Moterų-vaistininkių
buta jau koseniausios gady-
nėse; Graikijoj, padėkim, apie
jas raszoma Perikles'o ir Hip-
pokrates'o laikuose. Rymo
vie-zpatystėje teip vadinamos
mulieres medicae
(daktarkos) turėjo savo tiesas
ir pripažinimą szalies įstati-
muose. Velesnėji Bizantija, o
ypacz Arabų arba Maurų sza-
lys garsingos moterims dakta-
rėmis. Garsingoj medicinos
akademijoj Salerno'je, Italijoj,
ypatingai iszkeltoje prie Ka-
rolia: s Didžiojo 802 metuose,
mokslas buvo moteriskėms
daleistas ir prieinamas. Per tą
akademiją, vadintą „Collegi-
um Hippocraticum“, medici-
nos mokslas buvo teip paply-
tęs, jog karalius Fridrikas II
paliepė, idant nieks Neapolio
karalystėje neužiimtų gydy-
mu žmonių, jei neyra iszdavęs
toje akademijoj ekzameną.

Isz Kekszto užraszu.

„Koksai bjauriausias sviete gyvuly?“

Paklausė vylmanio valdonas.

Protinczius tarė: „tarp nožnių — terionas,

Tarp prijaukiutų — viltvylys“.

* * *
Tuszczias, pasakoj', skilvys — smagiausias
Akstinas protavimui. Paklausęs,
Asz badėjau; darbo prots igav, beje:
Kiaurą dieną valgis sukos galvoje.

* * *
Gerk vyną, gaidau! gerk ikkol isztesės!
Gerai prisimaukęs, tu — mulkis pavargęs, —
Kad akys dvejoti kaip prigul pradės,
Pajusi, lyg svieto turtus tu apžergęs!...

Isz visur.

Berlyno policija iszleido padavyjimą, pagal kurį bus baudžiami tie vaistytojai, kurie, Vokietijoje gyvendami, nesios daktaro titulą, igytą svetimosė szalyse. Tai tik pravai.

Viespatystėms reikalaujant, Kinų valdzia nutarė myriop kelis savo augstus valdininkus ir liepė jiems patiems pasirinkt numirimo budą. Pasmertieji iszirinko sav — mirti nuo senatvės. Ko daugiaus reikia?

Rumėnijoje, tulas chemikas Dinkewesco atrado pragumą, kaip galima iszreikszti fotografiską paveikslą ant žmogaus kuno, ir dabar tenai didelė mada — turėti ant rankos nufotografuotą keno nors paveikslą. Žmogus, kurs pasiduoda szitai manipuliacijai, nejauczia mažiausio skaudėjimo. Padarymas ant uodos nedidelio paveikslu tesiasi tris valandas ir kaszuoja \$25 iki \$50.

Numirusioji karalienė Viktorija, dar gyva budama liepė, idant jos kuną vežtų į amžino atsilsio vietą ne kiteip, kaip padėję rakstį (grabą) ant armotos lafeto (dugnas, ant kurio paguldytas pats kanuolės vamzdis). Teip ir padarė. Bet dėl kas-zin-kokių priezasczių uszinoravijo įkinkyti į tą rakstį — armotą arkliai, emė szokt piestu, metėsi į szalį, kur buvo prisigrudus žmonių minia ir t.t. Pakilo didis sumaszimas, kuriame keletas žmonių rado galą, o apie du tukstancziu, pervis moteriszkių, tapo suzeisti. Ir po smert terionai nepaliauja skriaudę tą niszmincingą gaują, kuri susirenka agrbinti savo prispaudėjus ir nevidonus. O kaip tai dailiai parodo budą tos pėrsenusios iszdykėles, kuri ir į kapus nupgramejo su naikinimo pabukle!

Pasikalbejimai apie dangu ir žeme.

verte iš svetimu kalbu P. A.

(Tęsa.)

attokume esti nuo žemės. Esant saulei toliaus, mėnuliui lengviaus visą saulę uzdengti, o kada saulė arčiau žemės, tai mėnulis gal uzstot tik tai vidurį. Jei nori tai geriaus permąnyti, sugrįžęs namon, padaryk teip: ussidegk žvakę ir ir pasistatyk tarp savo akies ir žvakės kokį mažą daigtelį, sakysime — žirni. Laikant žirni arti akies, jis uzstos tau visą žvakės liepsną; o kad jis bus arčiau žvakės, tai uzstos tau tik tai liepsnos vidurį, aplinkui-gi pasiliks šviesi juostelė.

Gerai, tariau sau, ką aš dar lauksiu namų, kad galėsiu ir Kaune, degant vakare žvakiei, išbandyti visus tuos užtemimus ir pritemimus.

— O mėnuliio užtemimą ar esi kada matęs? — klausia Juozas.

— Nėsu matęs. Bene tai ir mėnulis kada temsta?

— Kaip-gi! Tik tai atsitinka naktį; dėlto rečiau žmonės tokį užtemimą pamato. Kad kas ir temytų, tai teip gi nelengva mėnuliio užtemimą pamatyti, ypač kad nežinotum užtemimo valandos.

— Nuo ko gi mėnulis temsta?

Mėnulis užėjo į žemės šešėli ir aptemo.

— Tą tai pats jau turėtum permąnyti. Jug bekeliaujant mėnuliui aplink žemę, kartais gal atsitikti, kad jis atsiders beesąs anapus žemės ant vienos su žeme ir saule linijos, teip, jog tuomet žemė bus viduryj, tarp saulės ir mėnuliio.

— Kada teip atsitinka?

— Tai tau, jau nebeatsimeni! Ar-gi už tavo miršai kaip buvo su dynu? Nešiojant jį aplink savo galvą, jis kartais budavo tarp tavo galvos ir žvakės; paskui, tavo galva budavo tarp dyno ir žvakės.

— Tai per pilnatį?

— Tai-gi! Atsidurus ant tiesios linijos tarp saulės ir mėnuliio, žemė užstoja mėnuliui saulę ir mėnulis utsikloja žemės šešėliu: tuomet nuo žemės matyt pilnas mėnuliio užtemimas. O kad žemė bus kiek augštyr ar žemyn iskrypus iš tiesiosios linijos, kaip tankiausiai buna, tai tik dalis mėnuliio bus uzdengta nuo saulės.

Stebėjaisi savyje, koks galvočius tas Juozas! Kaip gražiai moka jis išpasakot apie tuos užtemimus. Bet tų žinių jis prigriebė ne iš kur kitur, kaip nuo mokintų žmonių ir iš knygy. Tai-gi ir aš kalbesiu su išmanaučiais žmonėmis ir skaitysiu pamokinančias knygas: gal teip-gi išgausiu kiek išminties...

— Beje, — sakau, — dar ką atsiminiau. Ar teisybė, ką pasakojo man vienas žmogus, buk saulei uzdrausta kokiomis dienomis rodytis, tai ji ir nesirodanti. Sakė, esą parašyta knygos, kalendoriuje ar kitose, kada saulė ne turinti pa-irodyt.

— Matyt, kad tas žmogus girdejęs skambinant, tik nežino keno skambalai. Knygose, kurias vadina kalendoriais, pasakyta, kokią dieną ir valandą bus saulės ar mėnuliio užtemimas. Matai, mokinti žmonės patyrė amžinuos kelius, kuriais vaikščioja mėnuo ir žemė, tai jie iš anksto gal apskaiyt, kada išpuola užtemimai. Tai-gi tie mokintieji žvaigždininkai, vadunami astronomais (o jų mokslas — astronomija) iš viršaus prieš daugelį metų apskaito, kada tems saulė ar mėnulis ir paduoda tas žinias į kalendorius. Kada busi pramokęs geriaus skaiyt, tai pats galėsi pasižurėt kalendoriuj ir vi-ada žinosi, kada atsitiks koki užtemimai.

Prrr! — staiga sušuko mudviejų važnyčia. Nusmuko, mat, viens pirmagalio ratas ir mūsų vežimas pakrypo ant šono. Reikej sustot ir užmout ratą.

Pasikalbėjimas aštuntas.

APIE ZVAIGŽDES IR KOMETAS.

Grįždami namo dar kalbejova apie žvaigždes. Kad jau ir buvau žinojęs, jog daugelis žvaigždzių teip pat šviečia, kaip ir saulė, vis-gi

man išrodė keista, kad žvaigždės galėtų buti saulei lygios.

Juozas pasakojo, kad visos žvaigždės, kurios pačios šviečia, panašios į mus saulę ir kad saulė taipgi paprasta žvaigždė. Žvaigždės, kurios pačios šviečia, stovi ant vietos ir delto vadina jas nejudamoms. Aplink jas, kaip aplink saulę mūsų žemė ir mėnulis, sukasi daug kitų žvaigždžių, kurios neturi savo šviesos, o šviečia taip, kaip mūsų mėnulis, t. y. nuo jų atsimuma šviesa jų iš. Tokias žvaigždes vadina jujudamoms arba planetoms. Mes matome ant dangaus daugiausiai nejudamųjų žvaigždžių, nes jos didesnės už planetas ir skaisčiau šviečia.

Gerai žinojau, kad žemė, saulė ir mėnulis apvalūs, bet nė karto nebuvo atėję man į galvą, kad žvaigždės taipgi būtų apvalios. Žiūrint į žvaigždes, išrodo, tarytum jos būtų rinduotos; taip jas ir ant vaizdelių rašo. Bet tie rinčiai tai tikrai šviesos spinduliai, kurie eina nuo žvaigždžių; o pačios žvaigždės apvalios, kaip dynas. Kad mūsų saulė būtų dar toliau nuo žemės, ji taipgi išrodytų mums mazulėle rinduota žvaigždė, nors ji visai apvalina. Taip pat, jei kuri iš nejudamųjų žvaigždžių prisitartintų prie žemės, tai taipgi išrodytų dideliu skrituliu, taip pat šviestų ir kaitytų, kaip ir saulė. Tai gi nejudamosios žvaigždės ne kitas, kaip saulės, turinčios savo šviesą. Tarp jų yra tokios pat didelės, kaip mūsų saulė, yra ir daug didesnių.

Kad lengviau būtų žvaigždės ant dangaus atrasti, žmonės davė yvairioms žvaigždžių keikams ypatingus vardus. Vieną žvaigždyną arba žvaigždžių keiką vadina grįžulio ratais, kitą — šienpjūvais, trečią — sietynu ir t. t.

Kiek yra žvaigždžių, niekas nesuskaitė ir tuotarpu negalimas daigtas — suskaičiuoti tas visas saules ir planetas. Ir kiek žvaigždžių mirga toje balzganaj juostoje, kurią mes paukščių keliu vadiname! Jų gi tęsiasi skersai visą dangų.

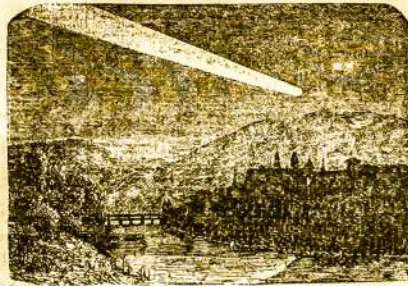
Žmonės pasakoja, buk tai ne žvaigždės, o taip sau esąs baltas takas; bet tai ne koks takas, tik nesuskaitoma daugybė žvaigždžių, kurios laikosi arti viena kitos: dėlto tai jų šviesa susilieja ir išrodo mūsų akimis viena balva juosta.

Tos žvaigždės taip toli, kad jų pavienių negali žiūrėti. Čionai taip pat, kaip kad žiūrėtum iš tolo į vuodų spiečių ar smilčių krūvą: kaip nori pamatyti skyrium vuodą ar smilčių grūdėlį, tai reikia arti prieiti.

Tai gi suskaičiuok tu čion eimes visas žvaigždes! O jūg tai dar neviskas. Už „paukščių kelio“ yra sužinota dar viena tokia juosta, kurios tiesiog akimis nematome; ją gali pamatyti

tiktai per tuos didžiuosius stiklus, apie kuriuos esu kalbėjęs; per juos žvaigždės išrodo didesnės, aiškesnės ir tarytum prisitartinusios. Suskaičiuok tu čia tą galybę! O ir tai dar neviskas: yra daug keistų žvaigždžių — su šluotomis, kometomis vadinamų. Apie tas kometas žmonės daug visokių pasakų pramanė ir į svietą puleido. Pasakoja, buk tokia šluota reiškianti karę, badą, marą ir kitas nelaimes. Sako, 1812 m. prieš prancuzus, pasirodžius ant dangaus kometą... Teisybė, taip prancuzmetyj atsitiko, bet kaipgi kometas gal nelaimės reikšti, kad mokinti žmonės išaugšto išskaito, kuomet kokia kometą pasirodys? Tokiu būdu jūg ir apie visokias nelaimes žmonės galėtų išanksto žinoti ir iš-isaugoti: o dabar nieks nežino, nė kada, nė iš kur kris ant jo nelaimė.

Kometą pasirodo mums ant dangaus, skriedama tarp žvaigždžių tuo keliu, kurs paskirtas jai nuo svieto pradžios, o ne dėlto, kad žmonėms nelaimės reikšti; jūg nereiskia nė jokios nelaimės nė mėnulio atmainos, nė saulės užtemimas. Au, ščiausioji galybė užvedė tarp visų žvaigždžių tokią tvarką, kad kiekviena žvaigždė tur savo kelią, kuriuo rieda nepabaigtam platume.

Didelė kometą danguose.

— Vieną, kas per žvaigždės tos kometas, paskoi kurias tokius šluotos velkasi? — paklausiau.

— Mokslininkai, bežiūrėdami per padidinančius stiklus, nužvelgė, kad tos šluotos tokios išsidraikiusios ir giedrios, jūg per jas gali matyti kitas žvaigždes, toliau esančias. Pagal tai spėja, kad kometas tokios pat žvaigždės, kaip ir daugelis kitų, tik toji medega, iš ko jos yra, dar nesustingus, nesukietėjus. Trumpiausiai sakant: kometas susideda iš garų, nesusimetusių dar ir apvalinį pavidalą.

Apart saulių, planetų, mėnulių ir kometų, — pasakojo man toliau Juozas — yra taip vadinamos krintančios žvaigždės. Visi jas gerai pažįsta: kiek tai kartų matyt, kaip tarytum atšokusi nuo dangaus skliauto žvaigždėlė driekiasi padangėmis ir užgesta arba nukrinta ant žemės. Tos krintančios žvaigždės — tai

(Toliau bus.)

Rusijos valdžia panaikina varinius dezimtukus (penkapeikinį pinigą) ir ant toliaus išzleis tik sidabrinis dezimtukus.

Italijoje, naujai apskaitę kraszo gyventojus, atrado jų 35 milijonus, daugiau, negu tikėjosi. Be to dar apie 5 milijonų yra izsklaidytų po svietą, pervis Sv. Valtijoje ir pietinėj Amerikoj.

Ispanijoje yra nemažai kitos karaliskos giminės szalininkų vadinamų karlistais, kurie geidžia numest nuo sosto dabarnykszezią giminę, o pakelti ant sosto Don-Karlosą. Dabar szizs Don-Karlos iszszizada Ispanijos sosto ir paveda jį savo sunui, don-Jaime. Bepigu tiems kunigaikszeziams: atiduoda sostus, kurių pats neturi.

Rusijos karės ministerija apgarsino atskaitą isz kurios matyt, kad pereituose 1900 m. paskirta buvo paimt į kariumenę isz viso 297,100 jaunuų vyrų; o priimta 295,164 vyrų, tai gi nedaimta 1936 — daugiausiai žydų, kurie, kaip zinoma, abelnai neturi palinkimo į kareivystę. 300,000 stipriausių vyrų kasmet gaudomi per visą Rusiją ir varomi į kazarmes — mokintis žmogzdystės!

Naujasis Anglijos karalius Eduardas VII liepė padaryt naują sav karuną, nes toji, ką buvo gera aniems karaliams — jam per maža. Matyt, didelę galvą tur naujas valdymieras, tik kas žin ar ne tuszezią?

Pagal naujausias žinias, visam sviete yra 1,500 milijonų žmonių.

Berlyno miestas turi paskyręs ant visų savo izzleidimų sziuosmet 114 milijonų markių (vienu markė tiek ką 25 ct.).

Geriausias karaliaus Eduardo sėbras, kaip pasirodo, yra Cecil Rodes, burų razbaininkas, per kurį prasidėjo karas su Transvaalium. Kiti du gerie bendrai, žydai Rotszildas ir Hirsch, abudu bankieriai ir abudu baronai.

Anglijos karalius Eduardas VII, sudėdamas prieš parlamentą prisiegą ant vieszpataavimo, tarp kito-ko aiskiai isztarė: „nepripažinti katalikizsko tikėjimo apeigų, kurios yra prietaringos ir pagonizskės“. Tą pacią dieną popiežius nusiuotė Eduardui VII savo szirdingą pasveikinimą ir apasztaleszką palaiminimą.

Tautiszkas apvaiszcziojimas.

Numetimo baudziavos bus panedelyje 4 Kovo 1901 m. svetainėje „Manhattan Hall“ 1012 E. Baltimore str.

Baltimore, Md.

Su prakalboms atsilankys Dr. J. Szliupas ir P. Mikolainis „Vienybės Lietuvinkų“ redaktorius, apart kurių bus dar ir vietinių kalbėtojų. Visus lietuvius ir lietuvaites už kviečiame pributi ant to iszkilmingo apvaiszcziojimo. Pradžia ant 7 val vakare.

Jeiga vyrams 10 ct.

Moterims dovanai.

Komitetas.

Apsisaugokite.

Po New York'ą, Brookly'ną ir New Jersey valstijas basto si nekakis Juozas Treziokas atvykęs isz Mahanoy City, Pa. ir nepažįstantiems į-uka netikrus popiešinius pinigūs, \$10 dolerines. Policija aną buvo sucziuopusi New York'e, bet po 3 dienų paleido. Juozas Treziokas yra didelio augumo, rudas ir pusė galvos plika, ant ko lengva jį pažinti.

D. Boczkus

Bayone City, N. J.

Susirinkimas.

„Mylėtojų Tėv. D-tės“ kuopa, Elizabeth, N. J., atliks susirinkimą 4 Kovo 1901 m., pradėdant nuo 7½ valandos vakare, p. Czurcziaik'o saleje, po N. 246 First str.; ant kurio užkviečiami yra visi sąnariai, o teipgi norintieji naujai prirašyti prie M. T. D.

Kuopos komitetas.

Ant pardavimo.

Parsiduoda du puikus namai su lotais, labai ant lengvų iszligų, ant High str. Plymouth, Pa. Jeigu kas norėtų nusipirkti, tegul atsiszauke ant szio adreso:

J. J. Pauksztis & Co.

224 E. Main st.

PLYMOUTH, PA.

Pajieszczojimai.

Asz, Juozapas Bladis, pajieszczkau savo szvogerio Jono Rumkevicziaus, kuris teiks isz atsiszaukti ant szio adreso:

Juozapas Bladis

2228 Forbes str.

Pittsburg, Pa.

Patėgo!

Pametus savo vyrą ir pasiėmus su savim mažą mergaitę 19 mėnesių, vardu Onutę, — iszsvaziavo nežinia kur Jurgio Marcinkevicziaus isz Edwardsville, Pa., žmona, kuri iszrodo teip: nedidelio ugio, raudono veido, mėlynų akių, veidas papuezkuotas; mergaitės plaukai szviesus, apvilka raudonu koteliu su raudona kepuraite. Iszvadziotojas jos turi 5 pėdas ir 10 colių augszczio, apsivilkęs pilku overkoczium. Kas zinot, meldžiami, neslėpkit ir duokit zinią tėvui, kurs norėtų sugražinti sav dukterį.

Adresas toksai:

Jurgis Marcinkeviczius

P. O. Box 45

Edwardsdale, Pa.

Juozas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szifkortes) ant visų liuijų ir greicziausių Laivų jurėmis ir už pig'ausią prekę.

Teipogi siuncziu piningus į visas svioto dalis greitai ir pigiai. Norintie kad piningai į tėvynę siuncziami neprazūtų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas: **Juozą Czerniką,**

13 S. Canal str.

Wilkes-Barre, Pa.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaip ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaip tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1901 m. gauoama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszczius ant pažiuros pusi meziu dovanai. Užprasiant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisisti.

Jurgis Lapinas

Tilžėje — Tilsit

Ostpr. Germany.

Geriausei aprupina LackaWanna gelezinkelis.

Jeigu jus rengeties kur nors vaziuoti ar su kokiu reikalų, ar pasivazinėti del priemonumo, svarbiausiu dalyku yra apsvarstyti, kuris kelias jus nugabens į ten trumpiausiam laike, kuorecziausiai keros mainant, kuomaziausiai turint negerumų nuo dulkių ir dumų, o randant puikiai įtaisytas sėdynes, geriausiai aprupintus vagonus; buffetus, miegojimui vagonus ir Pulmano salioninius vagonus, kurie yra kuopuikliausiai isztaisyti ir aprupinti visukuomi, ant ko Lackawanna gelezinkelis nieko nesigailejo, kad tik pasazierius užganėdinti. Kasdiena galite nuvaziuoti į Chicago ir St. Louis. 24 valandos į St. Louis, 21 valanda į Chicago visai vagonų nemainant; 87 valandas į Kaliforniją tiktai kartą persimainant, 26 valandas į Jacksonville, Fla. Kuozemiausias prekes vaziuojant į visokias vietas. Atsiszaukite pas artymiausia tikieta pardavinėtoją asabiszškai, per telefoną arba per laiszką ir jus veikiai gausite atsakymą ir bus maloniai patarnauta.

Naujos knygos

gaunamos „Vienybės“ iszleistuvėje:
Kalendorius 1901 m. pusl. 78 15c
Kas p ieszzius? Paraszė Lazdynų Pelėda, puslapių 32 10c
Valszcziaus su las. Komedija vienoje veikmeje, paraszė Zemaitė, pusl. 19 10c.,
Miudaugis Lietuvos karalius. Istrijos paveikslas penkiuose aktuose, puslapių 86 25c.
Vanduo ant žemės, po žeme ir virszuje žemės, pusl. 33 10c
Juokų knygelė, surinkta L. J. K., pusl. 95. 25c
Kaip Maskolija persekioja Lietuvą. Supieszė kun. V. Dembskis, pusl. 15 10c.
Kaip geriausiai laidoti numirėlius? pusl. 29 15c.
Graži dainų knygelė. Iszleista per Giedį. 30 puikių dainelių 47 pusl. 10c
„Apsvėti“ 1—13 \$3,00
„Galybė“ 1—12, puslapių 484 \$1,00
Vytoliorauda I ir II dalis \$1,25
Gudai tr Lietuvosiai 50c
Apie turty iszdirbimą 35c
Tėvynainių giesmė 15c
Pasaka apie Adomą ir Jieva 10c
Margumynai, paraszė Bevardis 25c
„Ausra“ 1884 ir 1885 m. po \$2,00
Juozo Miglavaros rasztai 25c
Kalbamokslis lietuviszskos kalbos 50c
Lietuvisz-angliszkas žodynėlis 70c.
Už ką lenkams turime buti dėkvingi arba nedėkinhi 25c
Svioto pabaiga 10c
Girtybė 10c
Trumpi pamokslai ir rodos 10c
Antanukas — apysaka 15c
Katalikų bažnyczia ir mokslas 15c
Vadovas į dangų 40c
Gyvenimas Jezaus Kristaus 65c
Kova. Drama isz trijų veikmių, labai tinkanti dėl tea ū 10c.
Tėvas ir Sunus. Tėvyniszkas apysaka, labai grazi 10c.
Volungė. Eilės — viso yra 93 skirsniai — labai ūkies 25c.
Apsakymas kelionės į Palestinos žemę apie Jeruzolimą ir kitas svz. vietas \$1,25
Szirdis žmogaus Bažn. Dievo 15
Zydo pakuta 10

AGENTAS

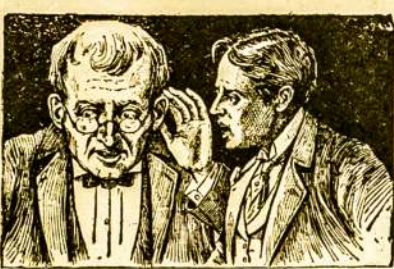
asokuravojimo NAMU ir visokiu DAIGTU ū ugnies

Geo. G. WILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

BRAVORAS. (CITY BREWERY CO.) Kuriame isdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALU ELIU ir PORTERI Po No 600 iki 612 Pearl str. ELIZABETH N. J PETER BREIDT Locninjkas.

DIDELIS SKLODAS S. J. Mockaiczio Uzlaiko geriausia Vyna, visokio skyriaus Arielkos ir kitu shyrdj pastipranciauju gyrymu, teipgi skaniausiu Cigaru, tik nepamirskite vietos S J. Mockaitis 224 ir 226 South Main Str. SHENANDOAH, PA

Ar esi kurcias?? Koznas kuris yra kurcias yra isz gy as nauju musu iszradimu; kurie apsigema kurti yra neiszgydami. Naujas ir lengvas budas. Aprasyk savo negala. Agzaminavojimas ir roda dovanai. Kiekvienas gali gydytis namie be dideliu kaszu. Dr. Dalton's Aural Institute, La Salle Ave. Chicago, Ill.

Lietuviu uzeiga. Geriause uzeiga del lietuviu isz viso miesto. Prilaikau visokius gerimus, kaipo tai: Alu, Arielka, Likiera, Vyna ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus i visas dalis svieto. Pardudu Laivakortes ant visu liniuju. Apart to dudu kiekvienam prieteliskaa roda. Todėl nepamirskit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA. Petras Lipavyczia.

Medega laikrascziam, per guldymai isz angliskos, prancuziskos ir vokiskos kalbu. Dainos del notu. Illustracijos. Raszykit: S. Malevsky Care of L. M. 11 St. Marks Place. New York City.

HOTELIS arba geriausia uzeiga del darbiniku ar siaip zmoniu. Kurie norite szj bei ta dasizioti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokiu arieklu, ar cigarelij skanu uzirukyti, ateikite pas: Antana Kalinaucka 18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

„LIETUVA“ Nedelinis Laikrascztis iszeina kas petynycia Chicagoje ir paduoda zmonems svarbiauses ir teisingiauses zines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujasias politiskaz zines, tai yra, apie krutėjimą zmoniu visuose krasztuose svieto, visose vieszpatystese, apie ju darbus, uadarbius, naujausius iszradimus (iszmislus) ir t. t Kas „Lietuva“ skaito dazizinas apie viska, kas tik svieta darosi, apsiszvie ir iszmoks zmoniskai pasielgti. „Lietuva“ kasztuoja ant metu \$200, ant pusės metu \$1,00. Pinigai tur but uzmokėti isz virszaus. Uzsisraszdami ir pinigus siusdami adresuokite teip: A. Olszewski. 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60 CHICAGO, ILL.

Temykit, Lietviai!!! Nuo szio laiko pale dziam zodynelius kuo pigiausiai, idant kiekvienas Tautietis galetu nusipirkti, ir daves apsidaryti kiseniuj ne sziodamas pasizureti kada jam prireikia kokio zodzi, vigada turėti. Lietuviszkaj — Angliskajj gaus uz 70 centu; Angliskaj — Lietuviszkaj uz 30 ct., abudu uz dolerj. Kas noretu pirkti nesusiutus abu gaus uz 80 centu. Kun. P. SAURUSAITIS, 34 John st. Waterbury, Conn.

50 YEARS' EXPERIENCE PATENTS TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS &c. Scientific American. Munn & Co. 361 Broadway, New York

Del vyru tiktai. Aez ken zian daugeliu m etu, kaipo pasekme jan nystes iszdykumo i perzenima isztaiymu prigimties. Aez isz ed. u. z. m. s. d. lerju ant daktaru, nerand ut pagelbos. Gallane, lankantes savo szalije, asz krepiams prie tulo garaus daktaro Viennoje ir jis dave man gydolu, kurios mane vis aškai iszgyde. Az apie tai paraszinau savo draugams ir tie, kurie kentę ph ziszka, bandė ir iszgydytis tapo. Tada asz visiszkat per illudijan, kad kiekvienas kencziatus nuo tu ligu gali atgauti sveiksta vartojant tas gydulu. Daktaras dave man recepta ir gerai zinaut, kad daugelis galetu pasinsudoti isz jo, asz pas'ryzau auteikti ji kiekvienam, kuris pareikalautu. Asz neturiu ka parduoti ir plniqu viesai nenoriu. Aez garinu vien delto, kad ezi zlna ne vienam gali buti naudinga. Jeltg reikalanjet, r-azykite iddami m ir ruz ant atsakymo ir asz atsiau in jume ta recepta lietuvizskoi kalbai. KAREL JOHNSON, 32 Hohmau et., Hammond, Ind.

NESKAITYK! Kapitalistai sako: kad darbinikai uzmano ir veikia, tai tas yra neiki. Mes kuopele darbiniku matydami jog musy sunkiai uzdirbti pinigai tenka patienams karziaiminkams. Tai gi, uzdejome darbiniskaa karziam, kur lietuviai po sunkaus darbo gales susipinti savo speks. Keli vjai pibuvę isz kitu vietu gaus pas mus melinga priemina ir prieteliskaa rod. Lietuviu Prekstes SALONAS. 785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Dr. Kallmerten GARSINGAS SPECIALISTAS Chroniskuj, nerviszkuj ir privatiszkuj ligu vyrų, moteriu ir vaikų kuris iszgydo per paczta. \$1.00 nagrados duos del to gydintojo kuris iszgyde tiek ligu ligu i ta laikka kiek Dr. K. Jojo gydoteles yra dirbamose isz zoliu ir ezaknu del kožno ligonio atskyriam. DR. KALLMERTEN ISZGYDE TUKSTANCIUS. Daugelis likos gydintoju ap leisti kaipo neiszgyd mi. Jeltg kenti ant kokios norinta ligoz, raszykite pas Dr. K idant pri-instu RODA (DYKAI). Apraszkit gerai savo liga, ly tj, (vyras ar moteriszk) amzj, kiek sveri, truputi plauku ligonio ir uz 2 centus paczine marko apturesi teisinga apraszyma ar galima bus iszgy dint ar ne. Adreas: DR F. J. KALLMERTEN. TOLEDO, OHIO.

PATENTS GUARANTEED DESIGNS TRADE MARKS CAVETS COPY RIGHTS & c. Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense. Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy FREE. Address, VICTOR J. EVANS & CO. (Patent Attorneys,) Evans Building, WASHINGTON, D. C. TRAJANKA (APSERGETA) Vienatini sutsaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinanczios, kuri susideda isz 52 visokiu zoliu, szaknu, zieviu, seklu, vaisiu ir tt. isz viso svieto szaliu. Ketrta dalis svoro kasztuoja 25 centai, su prisiuntimu per paczta 35 centai, \$1 00 uz svara. Perkupcziams 10 svaru uz \$6.00. G. Hoffmann lietuvizskas aptiekorius 103 Grand str. BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall. GEO. SCHMIDT, prop. 101 & 103 Grand str. Tarpe Wythe Ave. & Berry srt. BROOKLYN N. Y. Kambariai draugysziuj susirinkimams. Svetaine parsamdoma del veseliju, baliu ir tt. Gerymai pirmos klasos; vynu visokio skyriaus, likieriu ir Lager Bier. Draugystes szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninka. Draugystes szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

D. L. & W. E. R. Trukiai iszeina isz Plymouth'o: Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:31 isz ryto i Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visy tarpny stacij bei i Vakarus Ant 7:38; 9:2; ir 11:3 isz ryto i Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visy tarpny stacij ir susivienyant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg ea tim r., ir t. t. Ant 2:25; 3:47; 4:40 7:41 ir 10:15 po pietu i Scranton New York, Buff 10, ir visy tarpny stacij. Ant 2: 0:49 4:32; 6:30 1: 30 pietu i Northumberland ir visy tarpny stacij susivienyant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t. Tiklotai uz pigiause preke i visas szallas, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir iminksztu; angliu apielinkee. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa,

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas taipgi Volta Kryzius, keleta metu atgali tapo įsta-
stas Anet Ijose, ir pasidėkavojant savo naudai ir ryžius
šik prasipatino Vokietijoje, Fran-uzijoje, Skandinavijoje ir si-
se Europos šalyse. ir sziandien yra labiause papre dautjamas
šipo galingas vaistas nuo reumatizmo ir daugelio kitų kuno
egaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma, taip muskulu
šip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Ner-
szkuma Nervu nušilpėjima, silpnuma, Prastota Norva Gy-
ma, Nervu Napuolima Nemiga, Abejotloguma, Dvassios Nu-
rollma, Hysterija Paralyziu, Sustengima, Dreb-ty, Neuralgi-
a, Apop eksija, Nuomara, szv. Vito Szoki Szirdies Plakima,
šivos skaudėjima ir visus Nerviszko sistemo engedimus.
Velkmė jo apu-vezkia pati per save begyje ke etos dienu,
t kartais už runka k-les dienas.
Kryziu reikia neszioti diena ir naktį, pakabnta ant szilkino
nitruko ant sa-šo angez zian szirdines indoubos. M-lyno-
posė turi but in apaczia apversta ir si naudojima ir viena
ki ant dienos po to indė Kryziu in truputi drongna geriau-
o ukusio sistemo ir laikyti per keleta minu-ziu. Velkame
urint pag lamzin, ukusa reik su vandeniu atskiesti. I rei-
e Kryzius yra v-enas doleris ir gvarantojam e, kad jis ant-lik-
kia at naudą kaip kad eriausioje elektrizki dirz i kas-
zojanti penkiolika rel dvadeszims sy-ziu dautiau. Koznas
seim-nos sanvrys sveikas ir ligotas niekados neturi but be
Elektriszko Kryzius, kurs yra geriau su reibėto; um priez-
sokias kuno ne, ales ir skausms. Prisiusk viena dolerį per

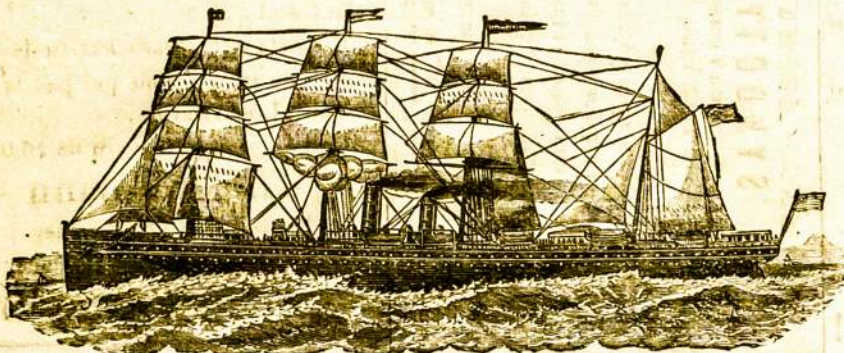
EX-... motof gromatoj, o mes tam-tai savais kasztais pasius me vier a
Elektriszka Diemanto Kryziu, arba 6 už \$,60. Gaunamos tuketenczias rek-mendaczja nuo ypatu,
kurios su pagalba szio Stebuklingo Kryziaus iszeisgydė. Yra užtektina dėl parodymo jo magiszkos
galybės Sztai pora tekin rekomendaczju:

Asz naudojansi jusų Diemanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikrinau, kad tas kryzius tik-
rai taip pagolbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjan valdyti savo dzesines rankos ir daug
kentėjan; visada turėdavan laikyti ją par szia. Po naudojimo begy dviejų anvaiczių jusų Dieman-
to Elektros Kryziaus galėjau apsieti jau le parizimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą van-
deus. Asz ir nežinau kaip atidėkavotti juma už teip dfele suteikia man pagalba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1893

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog upsiėmiau agentyste ant
labai gerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas
dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms perva-
ziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus
krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo, ugnies (fire-insu-
rance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svėtelių, užlaikau vyną
aly, dėgtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir nei
prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

KAZUNO

TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra
svarbi naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką
ir apmalszina Gumba. 65 ct. su prisiuntimu per paczta.

GUMBO-KURA, GUMBO-KURA.

Senei laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėji-
mo po krutine ir tam panaszių ligų, Gumbo-kura ne tik ap-
malszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 už praparetą su pri-
siuntimu \$1.25.

Rasztyk pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

LENGVUMA

suteikia ir gydo visados kosulį,
bronchitis, perszalimą, gripą,
pradžią džiovos.

Severos Balsamas dėl Plaucziu

Geriausia gyduolė nuo kosulio.
25 c. ir 50 c

Visi skausmai ir nesmagumai
praėina po vartojimo.

Severos Aliejus szv. Gotthardo

Linimentas szeimyniszkas
Prekė 50 ct.
Lietuviszku agentų reikalauja.
me visur.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydulės yra gaunamos
pas A. Groblevskį, 111 Main str
Plymouth, Pa.

LIETUVIZSKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pag-
gal naujausią madą, duoda drutą ir
gerą materiją ir už pigę prekę.
Teipozgi senus ant naujų perdirba.
Viel pas savo Tautietį.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriszku ir
moteriszku ligų. Mokinosi universi-
tete New Yorke, praktikavo ligon-
buocziausose; Vielniuje, Berlyne, kara-
liszkoje mokykloje Londone, buvo
perdėtinio mokslo Labanon, Balle-
vue, Port Graduale Hospital College
ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo
tai: plaucziu, kepenų, skaudėjimą
vidurių galvos, nepomietį, apalpimą,
skaudulius, žaizdas, tynimą, mote-
riszkas ligas ir nevaisingumą. Gy-
dymui nerviszku ligų reikia naudot
elektrikinius prietaisais.

Ligas lytiszkų daliu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi
ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziu-
vimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies,
akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t.
Iszgydymą užtikrinu kiekviename
atsitikime. Chroniszkas ligas gydau
pasekmingai, ir slepemas ligas užlai-
kau slapytbėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto iki 1 po piet-
nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedeliomis: nu 8 iki 10½ val. ryto;
nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuski-
te \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasztyk kiek
turi metų, kiek sveri ir aprasztyk sa-
vo ligą, o asz prisiusiu gydyklas ku-
riomis iszsigydysi.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdawanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
dos už rupestinga, tei-
singa ir artistiszka isz-
dirbina.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL- KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti gu-
dotiniems Kunjgams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszciaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausel
ir Geriausei, nes per 30 metų
užiimdama iszdirbimais igijau
geriause praktiką ir dėl to galiu
viską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

